

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Analýza hospodaření dvou sloučených příspěvkových organizací a jejich
srovnání

Economy Analysis of two Merged Allowancy Organizations and their
Comparison

Student: Bc. Petr Minařík

Vedoucí diplomové práce: Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.

Ostrava 2019

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a daní

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Petr Minařík**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Téma: Analýza hospodaření dvou sloučených příspěvkových organizací a jejich srovnání
Economy Analysis of two Merged Allowancy Organizations and their Comparison

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Právní úprava a účetnictví příspěvkových organizací
3. Analýza hospodaření vybraných příspěvkových organizací
4. Srovnání hospodaření před a po sloučení vybraných příspěvkových organizací
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

JREISAT, Jamil. *Globalism and Comparative Public Administration*. Boca Raton: CRC Press, 2012. 237 p. ISBN 978-1-4398-5458-7.

MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. Praha: Grada Publishing, 2012. 640 s. ISBN 978-80-247-3637-2.

MORÁVEK, Zdeněk a Danuše PROKŮPKOVÁ. *Příspěvkové organizace 2018-2019*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 320 s. ISBN 978-80-7598-086-1.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2018

Datum odevzdání: 26.04.2019

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou práci, kromě příloh č. 1 a č. 8, vypracoval samostatně.

V Ostravě 26. 4. 2019

Petr Minařík

Bc. Petr Minařík

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Právní úprava a účetnictví příspěvkových organizací.....	6
2.1	Právní úprava příspěvkových organizací.....	6
2.1.1	Zřizování, změny a zrušení příspěvkových organizací	6
2.1.2	Finanční hospodaření příspěvkových organizací	8
2.1.3	Zveřejňování střednědobého výhledu rozpočtu a rozpočtu příspěvkové organizace	10
2.1.4	Peněžní fondy příspěvkových organizací.....	11
2.1.5	Další právní úpravy v příspěvkové organizaci	13
2.2	Účetnictví příspěvkových organizací	15
2.2.1	Inventarizace majetku a závazků.....	18
2.2.2	Schvalování účetních závěrek	19
3	Analýza hospodaření vybraných příspěvkových organizací.....	24
3.1	Gymnázium a Střední odborná škola, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace	24
3.1.1	Historie školy	25
3.1.2	Budova školy.....	25
3.1.3	Analýza hospodaření Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvkové organizace.....	26
3.2	Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace	32
3.2.1	Historie školy	32
3.2.2	Analýza hospodaření Obchodní akademie, Orlová, příspěvkové organizace	33
3.3	Proces sloučení	43
4	Srovnání hospodaření před a po sloučení vybraných příspěvkových organizací	46
4.1	Účetnictví Gymnázia a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace	46
4.1.1	Seznam účetních knih.....	47
4.1.2	Dlouhodobý majetek	49
4.1.3	Účtování na podrozvahových účtech	50
4.1.4	Zásoby	51
4.1.5	Pokladna	52
4.1.6	Náklady a výnosy	52
4.1.7	Pravomoc v disponování s majetkem.....	57

4.2	Doplňková činnost Gymnázia a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace	58
4.2.1	Předmět doplňkové činnosti	58
4.2.2	Ekonomické zásady provádění doplňkové činnosti	58
4.2.3	Pracovní vztahy v doplňkové činnosti	59
4.2.4	Kalkulace ceny	59
4.3	Analýza hospodaření Gymnázia a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace	61
5	Závěr	76
	Seznam použité literatury	78
	Seznam zkratk	80
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Príspevková organizace je právnická osoba veřejného práva, která byla zřízena k plnění úkolů ve veřejném zájmu. Je to jedna z forem veřejného ústavu a veřejnoprávní nezisková organizace.

Do kontaktu s příspěvkovou organizací přišel v životě naprosto každý člověk. Ať už si to uvědomil, či nikoli. Prvním velkým vstupem do našeho života byla mateřská škola. V té době jsme se ale moc nezajímali o to, jakou právní subjektivitu má objekt, do kterého si každý den chodíme hrát. Ani o institut později, tedy o základní školu, jsme se příliš nezajímali o to, co znamená zkratka p. o. za názvem naší školy. O pár let později už jsme ale začínali mít ponětí o tom, co ta zkratka vlastně znamená. Na střední škole jsme se již většinou dozvěděli, že zkratka p. o. znamená příspěvková organizace. Někteří se i třeba učili podrobnosti o tom, co to vlastně je. Ale i tehdy měla většina lidí jiné zájmy, než zkoumat tuto právní formu. Spousta lidí ani v dospělém věku úplně přesně nedokáže definovat příspěvkovou organizaci, pokud se o tento druh organizací vůbec zajímá.

Cílem práce je podívat se na hospodaření vybraných příspěvkových organizací působících ve městě Orlová. Organizací, které od svého založení fungovaly naprosto samostatně, a v roce 2013 došlo k jejich sloučení. Cílem práce je analyzovat hospodaření Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová – Lutyně, příspěvkové organizace a Obchodní akademie, Orlová, příspěvkové organizace, dokud tyto školy působily samostatně a později je analyzovat, když byly nuceny se sloučit. Cílem práce také je porovnat tyto dvě organizace před sloučením, podívat se, jak se vyvíjel počet studentů v těchto školách, jak se vyvíjely náklady a výnosy a zjistit, z jakého důvodu musely být tyto školy sloučeny. Je také důležité zaměřit se na to, jak tyto školy fungují po sloučení v roce 2013. Jak se změnil počet studentů? Snížily se náklady na provoz těchto škol? Zjistit, jak moc důležité bylo nejen samotné sloučení, ale i následné přemístění žáků i učitelů do budovy gymnázia. Zjistit, jaké jsou plány s volnou a zrekonstruovanou budovou obchodní akademie, která nyní není využívána k výuce.

Při vypracování této diplomové práce byly použity metody pozorování, komparace, analýzy a syntézy.

2 Právní úprava a účetnictví příspěvkových organizací

2.1 Právní úprava příspěvkových organizací

Pravidla účetnictví byla vždy obsahem uplatňované regulace. Prostřednictvím zákona o účetnictví se dále vymezují v probíhajících úpravách zákona a prováděcí vyhlášky. Také novely předpisů pro období roku 2016 si kladou primárně za cíl dosáhnout tzv. plné slučitelnosti obsahu české právní úpravy účetnictví s právem Evropského společenství platným v Evropské unii, reprezentovaným v tomto případě zejména příslušnými směrnici Rady ES. Ve veřejném zájmu se jedná o zpřesnění a zpřísnění právní úpravy v rozsahu a způsobu vedení účetnictví včetně sestavení účetní závěrky a požadavků na jeho průkaznost. Novela zákona o účetnictví musela být také provedena v souvislosti se zavedenou novelou občanského zákoníku. Z účetně-ekonomického hlediska má zásadní význam zpřesnění povinnosti dosažení věrného a poctivého obrazu předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky i u vybraných organizací veřejných rozpočtů.

Je samozřejmě třeba upozornit na skutečnosti, že vstupy do účetnictví jsou ovlivňovány také obecně závaznými věcně příslušnými předpisy o způsobech financování a finančního hospodaření (např. zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů), které rozhodným způsobem ovlivňují přípustnost dané účetní operace (účetního případu). (Morávek, Prokúpková, 2018)

2.1.1 Zřizování, změny a zrušení příspěvkových organizací

Dle § 27 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, územní samosprávný celek zřizuje příspěvkovou organizaci ve své působnosti pro takovou činnost, která je většinou nezisková a její rozsah, struktura a složitost vyžaduje samostatnou právní subjektivitu.

Zřizovací listinu o vzniku příspěvkové organizace vydá zřizovatel a tato listina musí obsahovat:

- a) úplný název zřizovatele,
- b) název, sídlo příspěvkové organizace a identifikační číslo osoby poskytnuté správcem základního registru právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné

moci osoby poskytnuté správcem základního registru osob; název musí vylučovat možnost záměny s názvy jiných příspěvkových organizací,

- c) vymezení hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti,
- d) označení statutárních orgánů,
- e) vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se příspěvkové organizaci předává k hospodaření,
- f) vymezení práv, která organizaci umožní, aby se svěřeným majetkem mohla plnit hlavní účel, k němuž byla zřízena; zejména se uvedou práva a povinnosti spojené s jeho plným efektivním a ekonomicky účelným využitím, s péčí o jeho ochranu, rozvoj a zvelebení, podmínky pro jeho případnou další investiční výstavbu, dále pravidla pro výrobu a prodej zboží, pokud jsou předmětem činnosti organizace, práva a povinnosti spojená s případným pronajímáním svěřeného majetku jiným subjektům a podobně,
- g) okruhy doplňkové činnosti navazující na hlavní účel příspěvkové organizace, kterou jí zřizovatel povolí k tomu, aby mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců; tato činnost nesmí narušovat plnění hlavního účelu organizace a sleduje se odděleně,
- h) vymezení doby, na kterou je organizace zřízena.

O všech zřízených příspěvkových organizacích vede zřizovatel evidenci a tuto evidenci může také vést v integrovaném agendovém informačním systému registru osob.

Příspěvková organizace hospodáří se svěřeným majetkem v rozsahu stanoveném zřizovací listinou. Dále nabývá majetek pro svého zřizovatele, nestanoví-li tento zákon jinak. Zřizovatel může stanovit, ve kterých případech je k nabytí takového majetku třeba jeho předchozí písemný souhlas.

Do svého vlastnictví může příspěvková organizace nabýt pouze majetek potřebný k výkonu činnosti, pro kterou byla zřízena, a to:

- a) bezúplatným převodem od svého zřizovatele,
- b) darem s předchozím písemným souhlasem zřizovatele,
- c) děděním; bez předchozího písemného souhlasu zřizovatele je příspěvková organizace povinna dědictví odmítnout, nebo
- d) jiným způsobem na základě rozhodnutí zřizovatele.

Pokud se stane majetek, který příspěvková organizace nebyla do svého vlastnictví bezúplatným převodem od svého zřizovatele, pro ni trvale nepotřebný, nabídne ho přednostně bezúplatně zřizovateli. Nepřijme-li zřizovatel písemnou nabídku, může příspěvková organizace po jeho předchozím písemném souhlasu majetek převést do vlastnictví jiné osoby za podmínek stanovených zřizovatelem.

Ke vzniku, k rozdělení, sloučení, splynutí nebo zrušení příspěvkové organizace dochází dnem určeným zřizovatelem v rozhodnutí, jímž též určí, v jakém rozsahu přechází její majetek, práva a závazky na nové anebo přejímající organizace. Rozhodne-li zřizovatel o zrušení organizace, přechází uplynutím dne uvedeného v jeho rozhodnutí o zrušení její majetek, práva a závazky na zřizovatele. Ke sloučení nebo splynutí příspěvkové organizace může dojít pouze u příspěvkových organizací téhož zřizovatele.

Údaje ve zřizovací listině a skutečnosti vztahující se ke vzniku, k rozdělení, sloučení splynutí nebo zrušení příspěvkové organizace se zveřejňují v Ústředním věstníku České republiky. Zřizovatel je povinen oznámit je Ústřednímu věstníku České republiky do 15 dnů ode dne, kdy k uvedené skutečnosti došlo.

Kontrolu hospodaření příspěvkové organizace provádí zřizovatel.

Příspěvková organizace se zapisuje do obchodního rejstříku a návrh na zápis podává zřizovatel.

2.1.2 Finanční hospodaření příspěvkových organizací

Dle § 28 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, příspěvková organizace sestavuje rozpočet a střednědobý výhled rozpočtu, které schvaluje její zřizovatel. Rozpočtem příspěvkové organizace je myšlen plán výnosů a nákladů na rozpočtový rok, jímž se řídí financování činnosti příspěvkové organizace. Rozpočtový rok je shodný s kalendářním rokem.

Střednědobý výhled rozpočtu příspěvkové organizace je plán výnosů a nákladů za nejméně 2 roky následující po roce, na který je sestavován rozpočet. Tento střednědobý výhled rozpočtu obsahuje předpokládané náklady a výnosy v jednotlivých letech.

Příspěvková organizace hospodář s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Také hospodář s prostředky svých fondů, s peněžními dary od fyzických a právnických osob, včetně peněžních prostředků poskytnutých z Národního fondu a ze zahraničí.

Příspěvková organizace dále hospodaří:

- a) s dotací na úhradu provozních výdajů, které jsou nebo mají být kryty z rozpočtu Evropské unie,
- b) s dotací na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou České republice svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, z finančního mechanismu Norska a programu švýcarsko-české spolupráce.

Pokud se prostředky poskytnuté z výše uvedených institucí nespotřebují do konce kalendářního roku, převádějí se do rezervního fondu jako zdroj financování v následujících letech a mohou se použít pouze na stanovený účel. V rezervním fondu se tyto zdroje sledují odděleně. Pokud se na stanovený účel tyto prostředky nepoužijí, podléhají finančnímu vypořádání se státním rozpočtem za rok, ve kterém byl splněn účel, na který byla dotace poskytnuta.

Zřizovatel poskytuje příspěvek na provoz své příspěvkové organizace zpravidla v návaznosti na výkony nebo jiná kritéria jejich potřeb.

Pokud příspěvková organizace vytváří ve své doplňkové činnosti zisk, může jej použít jen ve prospěch své hlavní činnosti; zřizovatel může organizaci povolit jiné využití tohoto zdroje.

Příspěvkové organizaci může její zřizovatel uložit odvod do svého rozpočtu, jestliže:

- a) její plánované výnosy překračují její plánované náklady, a to jako závazný ukazatel rozpočtu, nebo
- b) její investiční zdroje jsou větší, než je jejich potřeba užití podle rozhodnutí zřizovatele.

Příspěvková organizace se dopustí porušení rozpočtové kázně (zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů) tím, že:

- a) použije finanční prostředky, které obdrží z rozpočtu svého zřizovatele, v rozporu se stanovým účelem,
- b) převede do svého peněžního fondu více finančních prostředků, než stanoví tento zákon nebo než rozhodl zřizovatel,
- c) použije prostředky svého peněžního fondu na jiný účel nebo v jiné výši, než stanoví tento zákon nebo jiný právní předpis,
- d) použije své provozní prostředky na účel, na který měly být použity prostředky jejího peněžního fondu podle tohoto zákona,

- e) překročí stanovený nebo přípustný objem prostředků na platy, pokud toto překročení do 31. prosince nekryla ze svého fondu odměn, nebo
- f) neprovede odvod nespotřebovaných prostředků do rezervního fondu ve lhůtě stanovené zřizovatelem.

Za porušení rozpočtové kázně (zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů) uloží zřizovatel příspěvkové organizaci odvod do svého rozpočtu ve výši neoprávněně použitých prostředků, a to nejpozději do 1 roku ode dne, kdy porušení rozpočtové kázně zjistil, nejdéle však do 3 let ode dne, kdy k porušení rozpočtové kázně došlo.

Zřizovatel může z důvodu zamezení tvrdosti snížit nebo prominout odvod za porušení rozpočtové kázně na základě písemné žádosti příspěvkové organizace podané do 1 roku od uložení odvodu.

Vztah rozpočtu příspěvkové organizace k rozpočtu zřizovatele lze během roku změnit v neprospěch příspěvkové organizace jen ze závažných, objektivně působících příčin.

Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, rozpočet zřizovatele zprostředkovává vztah příspěvkové organizace ke státnímu rozpočtu, k rozpočtu Regionální rady regionu soudržnosti a k Národnímu fondu; jde-li o příspěvkovou organizace zřízenou obcí, též k rozpočtu kraje.

2.1.3 Zveřejňování střednědobého výhledu rozpočtu a rozpočtu příspěvkové organizace

Dle § 28a zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů je příspěvková organizace povinna zveřejnit návrh střednědobého výhledu rozpočtu na svých internetových stránkách, na internetových stránkách svého zřizovatele, nebo způsobem v místě obvyklým nejméně 15 dnů přede dnem zahájení jeho projednávání zřizovatelem. Zveřejnění musí trvat až do schválení střednědobého výhledu rozpočtu.

Příspěvková organizace musí zveřejnit střednědobý výhled rozpočtu na svých internetových stránkách, na internetových stránkách svého zřizovatele, nebo způsobem v místě obvyklým do 30 dnů ode dne jeho schválení. Zveřejnění musí trvat až do schválení nového střednědobého výhledu rozpočtu.

Příspěvkové organizace je povinna zveřejnit návrh rozpočtu na svých internetových stránkách, na internetových stránkách svého zřizovatele, nebo způsobem v místě obvyklým

nejméně 15 dnů přede dnem zahájení jeho projednávání zřizovatele. Zveřejnění musí trvat až do schválení rozpočtu.

Příspěvková organizace musí zveřejnit rozpočet na svých internetových stránkách, na internetových stránkách svého zřizovatele, nebo způsobem v místě obvyklým 30 dnů od jeho schválení. Zveřejnění musí trvat až do schválení rozpočtu na následující rozpočtový rok.

2.1.4 Peněžní fondy příspěvkových organizací

Dle § 29 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů příspěvková organizace je povinna tvořit tyto peněžní fondy:

- a) rezervní fond,
- b) fond investic,
- c) fond odměn,
- d) fond kulturních a sociálních potřeb.

Po skončení roku se zůstatky peněžních fondů převádějí do následujícího roku.

Rezervní fond

Dle § 30 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů se rezervní fond tvoří ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace na základě schválení jeho výše zřizovatelem po skončení roku, sníženého o případné převody do fondu odměn. Zlepšený výsledek hospodaření příspěvkové organizace je vytvořen, pokud skutečné výnosy jejího hospodaření jsou spolu s přijatým provozním příspěvkem větší než její provozní náklady. Zřizovatel schvaluje rozdělení zlepšeného výsledku hospodaření do rezervního fondu a do fondu odměn. Zdrojem rezervního fondu mohou být také peněžní dary.

Rezervní fond používá příspěvková organizace:

- a) k dalšímu rozvoji své činnosti,
- b) k časovému překlenutí dočasného nesouladu mezi náklady a výnosy,
- c) k úhradě případných sankcí uložených jí za porušení rozpočtové kázně (zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů),
- d) k úhradě své ztráty za předchozí léta.

Účelově určené peněžní dary se použijí v souladu s jejich určením. Zřizovatel může dát příspěvkové organizaci souhlas k tomu, aby část svého rezervního fondu použila k posílení svého fondu investic.

Fond investic

Dle § 31 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů je fond investic vytvářen příspěvkovou organizací k financování jejich investičních potřeb. Jeho zdrojem jsou peněžní prostředky ve výši odpisů hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku prováděné podle zřizovatelem schváleného odpisového plánu, investiční příspěvek z rozpočtu zřizovatele, investiční dotace ze státních fondů a jiných veřejných rozpočtů, příjmy z prodeje svěřeného dlouhodobého hmotného majetku, jestliže to zřizovatel podle svého rozhodnutí připustí, peněžní dary a příspěvky od jiných subjektů, jsou-li určené nebo použitelné k investičním účelům, příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku ve vlastnictví příspěvkové organizace a převody z rezervního fondu ve výši povolené zřizovatelem.

Fond investic příspěvkové organizace se používá na pořízení a technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, s výjimkou drobného hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, k úhradě investičních úvěrů nebo půjček, k odvodu do rozpočtu zřizovatele, pokud takový odvod uložil a k navýšení peněžních prostředků určených na financování údržby a oprav majetku, který příspěvková organizace používá pro svou činnost.

Ke krytí investičních potřeb lze se souhlasem zřizovatele použít také investičních úvěrů nebo půjček.

Fond odměn

Dle § 32 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů je fond odměn tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace, a to do výše jeho 80 %, nejvýše však do výše 80 % objemu prostředků na platy stanoveného zřizovatelem nebo zvláštním právním předpisem, a peněžními dary, které jsou účelově určeny na platy.

Zřizovatel schvaluje převod peněžních prostředků do fondu odměn.

Z fondu odměn se hradí odměny zaměstnanců. Přednostně se z fondu odměn hradí případné překročení stanoveného objemu prostředků na platy.

Fond kulturních a sociálních potřeb

Dle § 33 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů je fond kulturních a sociálních potřeb tvořen základním přidělem na vrub nákladů příspěvkové organizace z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, popřípadě na mzdy a náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost, na odměny a ostatní plnění za vykonávanou práci.

Fond kulturních a sociálních potřeb je naplňován zálohově z roční plánované výše v souladu s jeho schváleným rozpočtem. V rámci účetní závěrky se provede vyúčtování skutečného základního přidělu.

Fond kulturních a sociálních potřeb slouží k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb a je určen zaměstnancům v pracovním poměru k příspěvkové organizaci, žákům středních odborných učilišť a učilišť, interním vědeckým aspirantům, důchodcům, kteří při prvním odchodu do starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně pracovali u příspěvkové organizace, případně rodinným příslušníkům zaměstnanců a jiným fyzickým nebo právnickým osobám.

Ministerstvo financí stanoví vyhláškou další příjmy, výši tvorby a zásady hospodaření s fondem kulturních a sociálních potřeb.

2.1.5 Další právní úpravy v příspěvkové organizaci

Úvěry, půjčky a ručení příspěvkové organizace

Dle § 34 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů je příspěvková organizace oprávněna uzavírat smlouvy o půjčce nebo o úvěru jen po přechozím písemném souhlasu zřizovatele. Tento souhlas není vyžadován v případě půjček zaměstnancům z fondu kulturních a sociálních potřeb. K dočasnému krytí svých potřeb může získat od svého zřizovatele návratnou finanční výpomoc, jestliže je její vrácení zabezpečeno jejími výnosy běžného roku, nejpozději však do 31. března následujícího roku, pokud zřizovatel nestanoví delší lhůtu.

Příspěvková organizace není oprávněna ručit za závazky třetích osob, ani jinak je zajišťovat.

Nákup na splátky příspěvkovými organizacemi

Dle § 35 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů může příspěvková organizace pořizovat věci nákupem na splátky nebo smlouvou o nájmu s právem koupě jen po předchozím písemném souhlasu zřizovatele.

Nakládání s cennými papíry příspěvkovými organizacemi

Dle § 36 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů není příspěvková organizace oprávněna nakupovat akcie či jiné cenné papíry. Přijímat je jako protihodnotu za své pohledávky vůči jiným subjektům je oprávněna jen s předchozím písemným souhlasem zřizovatele. Příspěvková organizace nesmí vystavovat nebo akceptovat směnky, ani být směnečným ručitelem.

Poskytování darů příspěvkovými organizacemi

Dle § 37 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů není příspěvková organizace oprávněna poskytovat dary jiným subjektům, s výjimkou obvyklých peněžitých nebo věcných darů svým zaměstnancům a jiným osobám ze svého fondu kulturních a sociálních potřeb.

Zřizování a zakládání právnických osob

Dle § 37a zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů nesmí příspěvková organizace:

- zřizovat nebo zakládat právnické osoby,
- mít majetkovou účast v právnické osobě zřízené nebo založené za účelem podnikání.

Stravování a stravovací služby

Dle § 33b zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů zabezpečuje závodní stravování příspěvková organizace ve vlastních zařízeních závodního stravování nebo prostřednictvím jiné právnické osoby, fyzické osoby nebo organizační složky státu pro své zaměstnance, žáky středních odborných učilišť nebo speciálních odborných učilišť, odborných učilišť a učilišť, pokud není jejich stravování zajištěno podle zvláštních právních předpisů, žákům, studentům a vědeckým aspirantům po dobu jejich činnosti v příspěvkové organizaci, pokud není jejich stravování zajištěno podle zvláštních právních předpisů. V souladu s kolektivní smlouvou může příspěvková organizace

zabezpečit závodní stravování ve vlastních stravovacích zařízeních též důchodcům, kteří v ní pracovali při odchodu do důchodu, a zaměstnancům činným u příspěvkové organizace na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Závodní stravování může příspěvková organizace poskytnout také občanům, k jejichž stravování se zavázala smlouvou o závodním stravování s jinou právnickou osobou, fyzickou osobou nebo organizační složkou státu, a zaměstnancům jiných zaměstnavatelů, kteří jsou u ní na pracovní cestě nebo pro ni jinak činní. Ministerstvo financí má povinnost upravit vyhláškou náklady na závodní stravování a jejich úhradu.

2.2 Účetnictví příspěvkových organizací

Regulaci účetnictví v rámci vybraných účetních jednotek veřejných financí, mezi které patří i příspěvkové organizace, upravují následující právní předpisy:

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky
- vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech), ve znění pozdějších předpisů,
- České účetní standardy č. 701 až č. 710 pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb.,
- vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků, ve znění pozdějších předpisů a
- vyhláška č. 220/2013 Sb., o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek, ve znění pozdějších předpisů. (Máče, 2012)

Toto jsou nejdůležitější zákony a vyhlášky, které rozhodující měrou ovlivňují vstupy a výstupy z účetnictví příspěvkové organizace.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů je postaven na určitých principech a pravidlech. Mezi významné vlastnosti tohoto zákona můžeme zařadit následující:

- průřezovost – zákon platí pro veškerá organizačně-právní uspořádání, tedy i pro příspěvkové organizace,
- uživatelské pojetí – prakticky by účetní jednotka měla umět provést analýzu účetního případu a správně ocenit, evidovat a vykazovat již na základě ZoÚ,
- slučitelnost s mezinárodními standardy – základní roli „hrají“ mezinárodní standardy pro veřejné finance – IPSAS (*International Public Sector of Accounting Standards*). IPSAS jsou směrodatné požadavky stanovené výborem, vyhlášené Radou, jejichž cílem je zvýšit kvalitu finančního vykazování ve veřejném sektoru po celém světě,
- podpora veřejného zájmu – v současnosti jsou známy zpracované samostatné studie a standardy o účetních problémech a metodách uplatňovaných v rámci veřejných rozpočtů,
- zdůraznění obsahu nad formou – vždy bude upřednostněna ekonomická podstata účetního případu, nikoli právní podoba.

Ustanoveními zákona a způsobem aplikace jsou položeny základy pro moderní pojetí vedení účetnictví, v němž nadále zůstává důležitý věcný obsah účetních záznamů, jejich čitelnost a srozumitelnost.

Zákon o účetnictví vešel v platnost v roce 1991. Od té doby byl několikrát novelizován. Poslední novely jsou zaměřeny do oblasti veřejných financí. ZoÚ vymezuje, stanoví a upravuje:

- účetní jednotky, na které se zákon vztahuje,
- předmět účetnictví a účetní období,
- základní kvalitativní charakteristiky účetních informací,
- povinné náležitosti účetních záznamů,
- finální výstup z účetnictví, tj. účetní závěrku, konsolidovanou účetní závěrku a povinnost jejího ověření a zveřejnění,
- způsoby oceňování,
- podmínky inventarizace a povinné náležitosti inventarizačních zápisů,
- pravidla pro průkaznost, přenos, opravy a úschovu účetních záznamů,
- pokuty za porušení povinností, které ukládá. (Morávek, Prokúpková, 2018)

Účetní období

K prvnímu dni účetního období začínají účetní záznamy. Pro vybrané účetní jednotky je to kalendářní rok, který zároveň kopíruje i rozpočtový rok. K poslednímu dni roku, tj. k 31. 12., se ukončí účetní období. Účetní záznamy se provádějí souvisle. Vedení účetnictví lze pouze ukončit, ne ho přerušit, a pokračovat se smí až v dalším účetním období.

Účetní záznamy

Účetním záznamem se rozumějí data, která jsou záznamem všech skutečností týkajících se vedení účetnictví. Účetní záznamy mohou mít buď písemnou formu – v listinné podobě, nebo technickou formu provedenou elektronickým způsobem. V obou případech musejí splňovat požadavky věcné správnosti, průkaznosti, srozumitelnosti a trvalosti. Účetnictví se vede v českém jazyce a srozumitelnost záznamů v cizím jazyce a cizí měně je zajištěna autorizovaným překladem textu a účetní metodou kurzových rozdílů. Účetní záznamy jsou v účetních dokladech, účetních knihách a v účetní závěrce.

Ve smyslu ustanovení § 8 zákona č. 563/1993 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů je účetnictví:

- **správné**, pokud účetní záznamy neodporují ZoÚ, ostatním právním předpisům a neobchází jejich účel,
- **úplné**, jestliže jsou zaúčtovány všechny účetní případy, které se týkají daného účetního období, a byla vyhotovena a zveřejněna účetní závěrka, konsolidovaná účetní závěrka, výroční zpráva,
- **průkazné**, pokud jsou záznamy doloženy inventarizací,
- **srozumitelné**, pokud je možné jednotlivě určit obsah účetních případů s použitím účetních metod a případně nástrojů, jimiž se elektronická forma záznamů převede do čitelné formy,
- **trvalé** – účetní jednotka musí dodržovat povinnosti spojené s úschovou a zpracováním po dobu uvedenou v § 31 až 33 ZoÚ, tj.:
  - účetní doklady, účetní knihy, odpisové plány, inventurní soupisy, účtový rozvrh 5 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají,
- účetní závěrku a výroční zpráva po dobu 10 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají. (Morávek, Prokúpková, 2018)

Oceňování majetku a závazků

Oceňování majetku a závazků je upraveno v § 24 a 25 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Pořizovací cenou se oceňuje majetek pořízený nákupem a majetek převedený zřizovatelem pro hospodaření příspěvkové organizace. Reprodukční pořizovací cenou se oceňuje darovaný majetek. Vlastními náklady se oceňuje majetek vytvořený vlastní činností. Reálná hodnota se používá u majetku určeného k prodeji, což je cena obvyklá nebo stanovená znaleckým posudkem.

2.2.1 Inventarizace majetku a závazků

Dle § 29 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů účetní jednotky inventarizací zjišťují skutečný stav veškerého majetku a závazků a ověřují, zda zjištěný skutečný stav odpovídá stavu majetku a závazků v účetnictví. Inventarizaci účetní jednotky provádějí k okamžiku, ke kterému sestavují účetní závěrku jako řádnou nebo mimořádnou.

Účetní jednotky jsou povinny prokázat provedení inventarizace u veškerého majetku a závazků po dobu 5 let po jejím provedení.

Účetní jednotky zjišťují při inventarizace skutečné stavy majetku a závazků a zaznamenávají je v inventurních soupisech. Tyto stavy zjišťují:

- a) fyzickou inventurou u majetku, u kterého lze vizuálně zjistit jeho existenci, nebo
- b) dokladovou inventurou u závazků a majetku, u kterého nelze vizuálně zjistit jeho existenci, a to včetně jiných aktiv, jiných pasiv a skutečností účtovaných v knize podrozvahových účtů.

Při inventarizaci se může provádět jedna nebo více inventur, při kterých je ověřováno, jestli zjištěný skutečný stav odpovídá stavu v účetnictví.

Inventarizačními rozdíly se rozumí rozdíly mezi skutečným stavem a stavem v účetnictví. Můžou nastat 2 typy inventarizačních rozdílů, a to je manko a přebytek. Manko vzniká, když je skutečný stav nižší, než stav v účetnictví. Pokud se jedná o peněžní hotovost či ceniny, mluvíme o schodku. Přebytek vzniká, když je skutečný stav vyšší, než stav v účetnictví. Tyto rozdíly jsou vyúčtovány účetní jednotkou do účetního období, za které se inventarizací ověřuje stav majetku a závazků.

2.2.2 Schvalování účetních závěrek

Povinnost schvalovat účetní závěrky není pro vybrané účetní jednotky, včetně příspěvkových organizací, povinností novou. Tato povinnost se datuje již od roku 2013, v roce 2019 se budou schvalovat účetní závěrky za období roku 2018, tedy v pořadí již šesté období schvalování. Přesto stále přetrvávají pochybnosti o správnosti postupů při schvalování jak ze strany zřizovatelů příspěvkových organizací, tak ze strany samotných příspěvkových organizací.

Přitom jde o zavedení velmi důležitého instrumentu jako společensko-ekonomického nástroje k provádění specializované činnosti za účelem docílení předem stanoveného cíle. Dále jde o zainteresování řídicích orgánů vybraných organizací – účetních jednotek – k naplnění jejich odpovědnosti za spolehlivost a správnost předkládaných dat, zvýšení validity předkládaných dat a využívání výstupů z finančního účetnictví k finančnímu řízení.

Při realizaci účetní reformy, která stále probíhá, je třeba zjistit její průběh a zlepšit kvalitu monitoringu a kontroly účetnictví. Míra úspěšnosti je závislá také na zajištění celého procesu účinnými kontrolními mechanismy, které by napomohly dodržování účetních a kontrolních standardů a morálních zásad účetní profese v účetní jednotce bez rozdílu velikosti, rozsahu činnosti či objemu finančních prostředků. V rámci probíhající reformy je třeba zvláště dbát na zachování podstaty a předmětu účetnictví.

V rámci principu schvalování účetní závěrky je vyzdvížena potřeba úplnosti a průkaznosti účetní závěrky tak, aby účetní závěrka umožnila uživatelům vyhodnocení předvídatelných rizik a ztrát ve vztahu k věrnému a poctivému obrazu předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky. Tento uvedený princip obsahuje řadu ekonomických charakteristik. Rozhodně ovlivní i procesy v návaznosti na nový zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti.

S využitím metody ověřování je dosažena určitá míra jistoty, že účetní závěrka umožňuje efektivní posouzení úplnosti a průkaznosti účetnictví a vyhodnocení předvídatelných rizik a ztrát ve vztahu k věrnému a poctivému obrazu předmětu účetnictví a finanční situaci účetní jednotky.

Samotnému procesu schvalování účetní závěrky obvykle předchází proces ověřování a dohled nad zpracováním a vykazováním dat v účetní závěrce. Z tohoto úhlu pohledu a za daných podmínek chápeme proces ověřování jako proces průběžného dohledu. Proces zesílení průběžného dohledu je nutné chápat jako „nadstavbu“ dosavadních řídicích procesů, která je završena právě procesem schválení účetní závěrky ze strany zřizovatelů příspěvkové organizace.

Existují dva hlavní důvody, proč bude nezbytné schvalovat účetní závěrku vybraných účetních jednotek. Prvním je naplnění ustanovení ZoÚ o odpovědnosti samotné účetní jednotky za svoji účetní závěrku a druhým je zvýšení validity dat obsažených v účetních závěrkách vybraných účetních jednotek.

Nebude se jednat zdaleka pouze o jednorázovou záležitost v rámci zasedání jednoho orgánu, ale spíše o soustavu mnoha činností v průběhu celého účetního období.

Pro příspěvkové organizace je však také zásadní nové ustanovení ZoÚ, které jim jakožto vybraným účetním jednotkám, jejichž účetní závěrku bude schvalovat příslušný orgán jiné vybrané účetní jednotky – zřizovatele, dává povinnost poskytnout pro účely schválení jejich účetní závěrky součinnost schvalující účetní jednotky, resp. příslušnému orgánu.

Ve smyslu výše uvedeného lze také do procesu ověřování podobně zapojit ekonomické pracovníky, podle specifických podmínek a případné potřeby jednotlivých organizací, např. vedoucí odborů, ekonomy nebo samotné účetní. Ať již budou využívány jakékoli vnitřní personální zdroje, je třeba si uvědomit, že je nutné, aby byli dotyční pracovníci profesně nadáni a cíleně vzdělávání.

Odpovědnost za sestavení účetní závěrky je vždy na účetní jednotce, resp. na vedoucím účetní jednotky, který tuto odpovědnost obvykle deleguje na jiného zaměstnance. Sestavení účetní závěrky je známý institut zakotvený již od počátku v ZoÚ. Požadavky na její sestavení jsou také dány ZoÚ, neplnění některého ze stanových požadavků je pod sankcí ZoÚ. Odpovědnost schvalujícího orgánu je dána jeho úkolem a předmětem činnosti, kterým je schválení či neschválení účetní závěrky. V žádném případě nelze připustit odpovědnost schvalujícího orgánu za sestavení a obsah účetní závěrky.

Bude zřejmě účelné, aby se v každé účetní jednotce vytvořily podmínky pro získání určité míry jistoty o spolehlivosti vykazovaných dat. Zjednodušeně lze uvést, že schvalující orgán je odpovědný za proces schvalování účetní závěrky, zejména s ohledem na:

- zajištění případné podpory (zejména personální) při schválení účetní závěrky (řešení se může, ale nemusí, realizovat cestou externího, resp. interního auditu),
- shromáždění podkladů potřebných pro schválení účetní závěrky,
- objektivní vyhodnocení podkladů.

Cílem schvalovacího procesu je mimo jiné následující: posouzení úplnosti a průkaznost účetní závěrky ve vztahu k věrnému a poctivému obrazu předmětu účetnictví.

Definice úplnosti a průkaznosti přitom znamená:

- **úplnost** – účetní závěrka obsahuje v souladu s účetními metodami veškerá aktiva, závazky, práva, údaje o vlastním kapitálu a zároveň vykázané položky reálně existující,
- **průkaznost** – účetnictví je průkazné, pokud jsou splněny požadavky ZoÚ, všechny záznamy jsou průkazné a byla provedena inventarizace.

Nároky a požadavky na průkaznost jsou stanoveny právním rámcem. Regulatorními ustanoveními jsou položeny základy pro moderní pojetí vedení účetnictví, v němž nadále zůstává důležitý věcný obsah účetních záznamů, jejich čitelnost a srozumitelnost. Uvedené požadavky jsou vyjádřeny především koncepcí průkaznosti účetního záznamu, která se ve smyslu ZoÚ chápe jako vlastnost, již může účetní záznam přesně specifikovanými způsoby nabýt. Průkaznost účetního záznamu se zásadně zakládá na shodě obsahu tohoto záznamu se skutečností.

Průkaznost účetního záznamu je charakterizována takto:

- záznam porovnáme se skutečností a prokážeme shodu se skutečností,
- obsah záznamu prokážeme obsahem jiného průkazného účetního záznamu,
- skutečnosti realizované výhradně uvnitř účetní jednotky prokazujeme odsouhlasením odpovědné osoby (připojením jejího podpisového záznamu).

Na základě dalšího požadavku pro schvalování účetní závěrky jsou předvídatelná rizika a možnosti, resp. způsoby jejich posouzení.

Posouzení, zda účetní závěrka umožňuje efektivně určit předvídatelná rizika či ztráty související s hospodařením účetní jednotky, spočívá v použití nových účetních metod spojených se zásadou opatrnosti a podmíněnosti. Jde především o oceňování, tvorbu opravných položek, tvorbu rezerv, dohadné položky, odpisovou politiku, podrozvahovou evidenci a přílohu k účetní závěrce.

Toto jsou účetní metody, které pomáhají zjistit, zda účetní závěrka umožňuje efektivní posouzení a vyhodnocení finanční situace účetní jednotky, případně umožňuje odhalit a posoudit míru rizik, které by mohly výrazně ovlivnit budoucí finanční situaci účetní jednotky.

Na základě zavedených změn je třeba doplnit vnitřní kontrolní systém o další směrnici, a to Směrnici o schvalování účetní závěrky. To proto, aby se již na začátku předcházelo nesrovnalostem a planým neshodám plynoucím z neporozumění, mnohdy iniciovaných snahou o zbavení se odpovědnosti. Práce na vnitřním předpisu vede k vědomí specifických rizik (např. personálních). Ve vlastní účetní jednotce půjde snáze a včas reagovat na vzniklé, resp. měnící se potřeby. Může to pomoci nyní i do budoucna odstranit „třecí plochy“, zejména z hlediska naplnění cíle, účelu a odpovědnosti za daný proces s vyloučením sklonu k určité formálnosti.

Je třeba přijmout všechny rozumné zásady prostřednictvím zpracovaného vnitřního předpisu.

Z vnitřního předpisu by mělo zejména vyplývat rozdělení procesů na proces průběžného dohledu (ověřování) a proces schvalování, a to pokud možno co nejvýstižněji. Z formulace by mělo být zřejmé, jak se účetní jednotka k danému problému staví a jaké výstupy očekává.

Obsah a také rozsah obou procesů by měl být co nejpřesnější. Také by nemělo docházet k zaměňování. Jinými slovy se dá říci, že je nutné důsledné rozlišení mezi pojmy, jako je audit účetní závěrky, finanční audit, ověřování účetní závěrky, prověrka či kontrola a jejich důsledné dodržování v celém dokumentu. Každý pojem má odlišný původ a význam. Vnitřní směrnice by měla dostatečně ozřejmit obsahy použitých pojmů a jasně zvýraznit to, co si sám tvůrce či odběratel dané služby pod těmito pojmy bude představovat a jakou činnost, resp. jaké výstupy, uživatel od procesu ověřování a schvalování očekává.

Pozornost je třeba věnovat zejména:

- **rozsahu** daného procesu ověřování,
- **kritériím**, podle kterých budeme usuzovat na úplnost a průkaznost, resp. další stanovené potřeby,
- kritériím, podle kterých budeme hodnotit vztah na věrný a poctivý,
- dalším kritériím podle specifických potřeb nebo potřeb zadavatele vyplývajícím z požadavků na míru ujištění o spolehlivosti účetní závěrky a
- stanoveným **kompetencím a odpovědnostem**.

Vnitřní směrnice by měla především obsahovat:

1. Postup a podmínky samotného schvalovacího procesu

- stanovení lhůt a termínů pro předkládání podkladů během období a na konci. Lhůtu je potřeba stanovit tak, aby byl eventuální prostor na prostudování podkladů a na možnou opravu zjištěných nedostatků v daném termínu,
- určení formy, obsahu a rozsahu předávaných pokladů. Podklady reflektují rozsah, složitost a charakter činnosti dané organizace nebo i lidské faktory, zvyklosti a další specifické podmínky.

2. Kompetence, odpovědnost a způsoby komunikace

- stanovení osoby, či osob, odpovědných za shromáždění podkladů. Tato osoba by měla mít zároveň povinnost informovat schvalující orgán o tom, že některé podklady nejsou k dispozici a proč tomu tak je – např. z důvodu nečinnosti některých osob nebo podřízených organizací.

3. Režim a harmonogram jednání

- schvalující orgán může stanovit ze svých členů garanta pro každou schvalovanou účetní závěrku (může být i jeden člen pro všechny, který předkládá podklady, charakterizuje zjištění a navrhuje stanovisko schvalujícího orgánu),
- určení způsobu pořizování zápisu, resp. protokolu.

4. Další podmínky

- možnost zapojení externích osob do procesu na základě smluvního vztahu a smluvní podmínky takového vztahu,
- pověření dalších osob připadajících v úvahu např. k provádění průběžného dohledu při vedení účetnictví,
- načasování aktu schvalování,
- určení, jak má vypadat výsledek – závěr schvalovacího procesu. (Morávek, Prokúpková, 2018)

3 Analýza hospodaření vybraných příspěvkových organizací

Předmětem analýzy je hospodaření dvou příspěvkových organizací, a to Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace před sloučením, které se uskutečnilo k 1. červenci 2013. V této kapitole je analyzováno hospodaření Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace v letech 2011 a 2012. Dále také hospodaření Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace v letech 2011, 2012 a v prvních 6 měsících roku 2013.

Dne 1. 7. 2013 na základě rozhodnutí Zastupitelstva Moravskoslezského kraje usnesením č. 3/233 ze dne 21. 3. 2013 došlo ke sloučení těchto dvou škol. Oficiálním důvodem uvedeným v usnesení je trvalý úbytek žáků za poslední čtyři roky, který bude dle prognóz pokračovat až do školního roku 2015/2016. Dalším důvodem byla také snaha o ušetření provozních nákladů. V prvních pár letech měly školy fungovat ve svých stávajících budovách, ale dle usnesení se předpokládalo, že studenti a zaměstnanci z budovy obchodní akademie na ulici Polní se v nejbližší době přestěhují do budovy gymnázia na Masarykově třídě.

3.1 Gymnázium a Střední odborná škola, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace

Škola je státní příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Moravskoslezský kraj. Sídli v moderní budově, která je dominantou centra města Orlová-Lutyně. Tato budova splňuje přísné požadavky na bezbariérovost, požární ochranu i bezpečnost práce s mládeží. V této budově se nacházejí dvě součásti školy: gymnázium a střední odborná škola.

V budově se taktéž nachází, kromě kmenových a odborných učeben, i knihovna, výdejna obědů pro žáky, bufet a prostory pro počítačovou firmu. Ve sportovním komplexu školy, který v odpoledních a večerních hodinách slouží převážně městským sportovním složkám, má škola rovněž horolezeckou stěnu.

Cílem školy je stát se uznávanou vzdělávací, kulturní a společenskou institucí, která vytváří svým absolventům předpoklady k dosažení vysoké úrovně vzdělání a je kvalitní přípravou pro další profesní růst a osobní život.

3.1.1 Historie školy

České gymnázium bylo založeno v roce 1909 v Orlové-Městě současně s Polským reálným gymnáziem Juliusze Slowackého, přičemž polské gymnázium se nacházelo v místní části na Obrokách, na dnešní ulici Dr. M. Tyrše. V roce 1953 došlo k organizačnímu propojení základního a gymnaziálního školství a vzniku jedenáctileté střední školy, české gymnázium se proto přestěhovalo na základní školu ve staré části města Orlové. Stejný osud potkal i polské gymnázium, přestěhované do základní školy v Orlové-Lazích, ovšem v roce 1977 byly zrušeny třídy základní školy a třídy gymnázia zůstaly zachovány jako pobočka Polského gymnázia v Českém Těšíně. Po přestěhování českého gymnázia do základní školy v Orlové-Porubě byla její původní budova v roce 1981 zdemolována. V roce 1982 se české gymnázium přestěhovalo do objektu bývalé základní školy Na Výhodě na periferii města, kde fungovalo až do roku 1996, kdy se přestěhovalo do nově postavené budovy v novém centru města. Budova bývalého polského gymnázia Na Obrokách, kde v letech 1979-1986 sídlil provoz podniku Tesla Valašské Meziříčí, byla v roce 1987 srovnána se zemí. Polské gymnázium sídlí již v Karvině. Od roku 1996 využívá gymnázium současnou budovu navrženou architekty Josefem Kiszkou a Barbarou Potysz.

3.1.2 Budova školy

Škola využívá od roku 1996 moderní, architektonicky zajímavou budovu, která podobou odkazuje na římské koloseum a leží přímo v centru Orlové. Budova Josefa Kiszky a Barbary Potysz z ateliéru Arkiss zvítězila v soutěži Grand prix architektů o nejlepší stavbu roku 1996. Je bezbariérová a s výtahem. K vybavení školy patří velká sportovní hala s horolezeckou stěnou, posilovna, 23 odborných učeben a laboratoří, školní knihovna, studovna a bufet. Architekt této stavby nicméně nepočítal se školní kuchyní, a proto byly obědy dováženy z Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace do zdejší výdejny s jídelnou.

3.1.3 Analýza hospodaření Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace

Tato kapitola bude věnována analýze hospodaření Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace. Hospodaření budeme sledovat za jednotlivé roky před sloučením, ke kterému došlo k 1. 7. 2013. Hospodaření bude analyzováno a rozděleno na hlavní a doplňkovou činnost.

Následující Tab. 3.1 obsahuje náklady a výnosy, které škola vykázala za rok 2011 v hlavní činnosti. Dotace od ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy byly použity na mzdové náklady a zákonné sociální a zdravotní pojištění zaměstnanců. Dotace od zřizovatele pokryly provozní náklady, náklady na opravy a udržování a odpisy majetku.

Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2011

Tab. 3.1 Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2011

Náklady		Výnosy	
druh nákladů	částka (v Kč)	druh výnosů	částka (v Kč)
Provozní náklady	3 600 200	Tržby za vlastní výkony	71 233
Opravy a udržování	1 668 000	Provozní výnosy	2 215 899
Mzdové náklady	22 775 154	Finanční výnosy	39 783
Zákonné SP a ZP	7 743 552	Dotace	37 988 451
Odpisy	2 000 000		
Použití fondů	2 095 513		
Náklady na granty a projekty	292 291		
Ostatní náklady	209 265		
Celkem	40 383 975	Celkem	40 315 366

Zdroj: vlastní zpracování a výroční zpráva o činnosti školy za rok 2011

Příjmy v hlavní činnosti jsou tvořeny především dotacemi ze státního rozpočtu ve výši 30 518 706 Kč, dotacemi od zřizovatele ve výši 7 268 200 Kč, dotací na Projekt mobility ve výši 201 545 Kč a vlastními příjmy ve výši 2 326 915 Kč. Vlastní příjmy jsou v Tab. 3.1 obsaženy v tržbách za vlastní výkony, provozních a finančních výnosech. Škola se také zapojila do programu Leonardo da Vinci – Projekt mobility. Hlavní náplní projektu jsou stáže studentů v podnicích v Německu a na Slovensku.

Tržbami za vlastní výkony se rozumějí především výnosy z kopírování, které se oproti minulému roku navýšily asi o 14 000 Kč.

Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2011

Tab. 3.2 Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2011

Text	Náklady (v Kč)	Výnosy (v Kč)	Zisk (v Kč)
Pořádání vzdělávacích kurzů	37 268,40	62 379,00	25 110,60
Pronájem sportovního areálu	845 257,50	784 559,00	-60 698,50
Ostatní pronájmy	157 685,90	329 047,90	171 362,00
Celkem	1 040 211,80	1 175 985,90	135 775,10

Zdroj: vlastní zpracování a výroční zpráva o činnosti školy za rok 2011

Největším přínosem jsou příjmy z pronájmu volných nebytových prostor, jako je školní bufet a prodejna výpočetní techniky. Svědčí o tom zisk ve výši 171 362 Kč. Zanedbatelný ovšem není ani zisk z pronájmu učeben na vzdělávací akce, který byl vykázán ve výši 25 110,60 Kč. Pronájem sportovního areálu je ve ztrátě z důvodu horší ekonomické situace a nezájmu ze strany sportovců o využití sportovního areálu. V následujícím roce škola chystá změnu kalkulace nákladů na vodné a stočné, čímž očekává, že náklady na tuto činnost poklesnou a díky tomu bude dosaženo zisku.

Výsledek hospodaření hlavní a doplňkové činnosti v roce 2011

Tab. 3.3 Výsledek hospodaření v roce 2011

Text	Náklady (v Kč)	Výnosy (v Kč)	VH (v Kč)
Hlavní činnost	40 383 975,00	40 315 366,00	- 68 609,00
Doplňková činnost	1 040 211,80	1 175 985,90	135 774,10
Celkem	41 424 186,80	41 491 351,90	67 164,90

Zdroj: vlastní zpracování

Již při sestavování rozpočtu se počítalo se ztrátou v hlavní činnosti. Byly plánovány větší nákupy školního nábytku a pomůcek.

Škola využívala možnost snížení základnu daně dle § 20, odst. 7, zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů až do výše 300 000 Kč. Vzhledem k tomu, že tato hranice nebyla překročena, byla daň za rok 2011 nulová.

Výsledek hospodaření byl převeden do fondu odměn ve výši 50 000 Kč a do rezervního fondu ve výši 17 164,90 Kč.

Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2012

Tab. 3.4 Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2012

Náklady		Výnosy	
druh nákladů	částka (v Kč)	druh výnosů	částka (v Kč)
Provozní náklady	3 660 000	Tržby za vlastní výkony	83 306
Opravy a udržování	65 000	Provozní výnosy	925 533
Mzdové náklady	19 828 386	Finanční výnosy	29 712
Zákonné SP a ZP	6 741 651	Dotace	32 827 568
Odpisy	2 004 000		
Použití fondů	883 212		
Náklady na granty a projekty	528 531		
Ostatní náklady	442 793		
Celkem	34 153 573	Celkem	33 866 119

Zdroj: vlastní zpracování a zpráva o činnosti a plnění úkolů za rok 2012

Tab. 3.4 obsahuje náklady a výnosy, které škola vykázala za rok 2012 v hlavní činnosti. Dotace od ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy byly použity na mzdové náklady a zákonné sociální a zdravotní pojištění zaměstnanců. Dotace od zřizovatele pokryly provozní náklady, náklady na opravy a udržování a odpisy majetku.

Příjmy v hlavní činnosti jsou tvořeny především dotacemi ze státního rozpočtu ve výši 26 635 037 Kč, dotacemi od zřizovatele ve výši 5 924 801 Kč, dotací na Projekt mobility ve výši 267 730 Kč a vlastními příjmy ve výši 1 038 551 Kč. Vlastní příjmy jsou v Tab. 3.4 obsaženy v tržbách za vlastní výkony, provozních a finančních výnosech. Škola se taktéž zapojila do programu Leonardo da Vinci.

Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2012

Tab. 3.5 Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2012

Text	Náklady (v Kč)	Výnosy (v Kč)	Zisk (v Kč)
Pořádání vzdělávacích kurzů	83 875,20	129 965,50	46 090,03
Pronájem sportovního areálu	698 211,40	823 252,00	125 040,60
Ostatní pronájmy	145 215,35	274 458,85	129 243,50
Celkem	927 301,95	1 227 676,35	300 374,40

Zdroj: vlastní zpracování a zpráva o činnosti a plnění úkolů za rok 2012

Z Tab. 3.5 je patrné, že největší část příjmů opět tvoří především ostatní pronájmy, které zahrnují pronájem školního bufetu a prodejnu výpočetní techniky. Škola v tomto roce poskytla přípravný kurz pro žáky pátých a devátých tříd před přijímacím řízením. Dále také probíhaly jazykové kurzy, které jsou určeny především pro studenty školy.

V tomto roce došlo ke změně kalkulace vodného a stočného, protože částka nákladů činila 82 % celkové spotřeby vody na škole. Toto procento bylo nereálné. Dřívější propočet kalkulace na vodné a stočné vycházel z platných hygienických norem, které počítají se sprchováním po sportovních výkonu. Ovšem bylo vypořizováno, že ne všichni využívají sprchy. Částka nákladů se tedy z 82 % celkové spotřeby vody na škole snížila na 56 %, což je reálnější údaj. Tato úspora nicméně přímo úměrně zatížila náklady v hlavní činnosti. Tyto náklady ovšem pokryjí dotace od zřizovatele. Díky tomuto opatření nicméně poklesly náklady v doplňkové činnosti a tímto krokem pronájem sportovního areálu vykázal zisk.

Výsledek hospodaření hlavní a doplňkové činnosti v roce 2012

Tab. 3.6 Výsledek hospodaření v roce 2012

Text	Náklady (v Kč)	Výnosy (v Kč)	VH (v Kč)
Hlavní činnost	34 153 573,00	33 866 119,00	-287 454,00
Doplňková činnost	927 301,95	1 227 676,35	300 374,40
Celkem	35 080 874,95	35 093 795,35	12 920,40

Zdroj: vlastní zpracování

Zisk z doplňkové činnosti pokrývá v plném rozsahu ztrátu z hlavní činnosti. Také zisk z doplňkové činnosti je zdaněn. VH doplňkové činnosti před zdaněním přesáhl 300 000 Kč hranici, o který je pro neziskové organizace snížen základ daně.

Zhodnocení hospodaření v letech 2011-2012

V roce 2012, oproti roku 2011, se ztráta z hlavní činnosti výrazně navýšila. Bylo to způsobeno především snížením provozních výnosů, z důvodu ukončení dvou partnerství v projektech Evropské unie. Snížily se i tržby za vlastní výkony. Bylo to způsobeno především menší poptávkou po kopírování z důvodu poklesu žáků i menším zájmem o kopírování. Vzhledem ke snižování počtu žáků i pedagogických pracovníků se snižovaly i dotace ze státního rozpočtu a od zřizovatele. Dotace ze státního rozpočtu v roce 2011 činila 30 518 706 Kč, oproti tomu dotace ze státního rozpočtu v roce 2012 činila 26 635 037 Kč. Rozdíl, který činí 3 883 669 Kč, byl způsoben především propuštěním 8 pedagogů a snížením počtu studentů o 85 studentů oproti roku 2011. Dotace od zřizovatele v roce 2011 činily 7 268 200 Kč a v roce 2012 činily 5 664 000 Kč. Rozdíl, který činí 1 604 200 Kč, byl způsoben především ukončením oprav stropních omítek a výměnou difotermů ve sportovní hale, na které byly poskytnuty dotace v roce 2011.

Oproti tomu doplňková činnost zaznamenala výrazný růst. Tento růst byl způsoben především v oblasti pronájmu sportovního areálu z důvodu změny kalkulace vodného a stočného.

Vývoj počtu studentů

Tab. 3.7 Studenti Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace

Rok	Gymnázium			Veřejnosprávní činnost – denní studium			Veřejnosprávní činnost – dálkové studium			Celkem
	Hoši	Dívky	Celkem	Hoši	Dívky	Celkem	Hoši	Dívky	Celkem	
2010	160	356	516	13	209	222	8	100	108	846
2011	145	305	450	13	209	222	7	82	89	761
2012	141	269	410	12	185	197	9	85	94	701

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky je patrné, že především v oboru vzdělání gymnázia, který v sobě zahrnuje čtyřleté i osmileté obory, rapidně klesá počet žáků především z důvodu demografické situace v Orlové a v nejbližších spádových obcích (těmi jsou Rychvald, Petřvald, Doubrava, Dolní Lutyně a Dětmárovice). Od roku 2013 se obory gymnázia i veřejnosprávní činnosti rozhodly přijímat pouze jednu třídu.

Vývoj počtu pedagogů

Tab. 3.8 Pedagogové Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace

Rok	Počet pedagogů	Průměrný počet žáků na 1 pedagoga
2010	68	12,44
2011	63	12,08
2012	55	12,75

Zdroj: vlastní zpracování

Z Tab. 3.8 je patrné, že počet pedagogických pracovníků každým rokem klesal. Příčinou bylo propouštění a snížení pracovních úvazků u několika vyučujících z důvodu nižšího počtu tříd na denním i dálkovém studiu.

V letech 2010 a 2011 na jednoho pedagoga připadalo asi 12 žáků, v roce 2012 se trend začal pomalu zvyšovat a dosahoval skoro 13 žáků na jednoho pedagoga. Bylo to způsobeno především velkým poklesem pedagogů mezi lety 2011 a 2012.

3.2 Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace

Hlavním účelem Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace bylo uskutečňování výchovy a vzdělávání žáků a uchazečů podle vzdělávacích programů.

Předmětem hlavní činnosti bylo poskytování středního vzdělání, ukončeného maturitní zkouškou, také příprava žáků pro budoucí studium na vysoké škole, zabezpečení stravování těchto žáků a rovněž zabezpečení stravování vlastních zaměstnanců.

Škola poskytovala střední odborné vzdělání, které bylo zaměřeno především na ekonomické obory zakončené maturitní zkouškou jak v denní, tak i v dálkové formě studia. Škola připravovala studenty především pro budoucí výkon ekonomických činností, což zahrnuje administrativu, personalistiku, účetnictví, statistiku, cenovou tvorbu, či daňovou agendu. Připravovala žáky pro výkon prací v oblasti pojišťovnictví, bankovníctví, marketingu, managementu, apod. Dále také pro využití znalostí cizích jazyků, informatiky v podniku, technických znalostí i praktických dovedností z oblastí počítačového hardwaru a softwaru, počítačových sítí a přenosu dat. Ve školním roce 2010/2011 navštěvovalo školu 268 studentů denního a 167 studentů dálkového studia. V následujícím školním roce 2011/2012 to bylo 348 studentů denního a 177 studentů dálkového studia.

Ve škole bylo zaměstnáno 49 zaměstnanců, z toho 38 žen a 11 mužů. Výchovně vzdělávací činnost zajišťovalo 34 pedagogických zaměstnanců. Dále bylo ve škole zaměstnáno 15 nepedagogických zaměstnanců.

3.2.1 Historie školy

Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace (tehdy Střední ekonomická škola) byla založena v roce 1919 v Orlové-Městě na ulici Nad Poštou. V roce 1981 došlo ke stěhování této školy do nově otevřené budovy v centru města na ulici Polní. V roce 2013 se škola sloučila s Gymnáziem a Střední odbornou školou, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace a v roce 2016 se přestěhovala právě do budovy gymnázia na Masarykově třídě.

3.2.2 Analýza hospodaření Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace

Tato kapitola bude věnována analýze hospodaření Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace. Hospodaření budeme sledovat za jednotlivé roky před sloučením, ke kterému došlo k 1. 7. 2013. Tato zanikající příspěvková organizace musela uzavřít své hospodaření k 30. 6. 2013, kdy zanikla, a proto bude analyzováno i hospodaření za prvních 6 měsíců roku 2013. Hospodaření bude analyzováno a rozděleno na hlavní a doplňkovou činnost.

Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2011

Tab. 3.9 Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2011

Náklady		Výnosy	
druh nákladů	částka (v Kč)	druh výnosů	částka (v Kč)
Spotřeba materiálu	2 583 518	Provozní výnosy	1 131 059
Spotřeba energie	1 356 349	Provozní dotace	22 858 250
Opravy a udržování	688 980	Ostatní výnosy	715 706
Cestovné	73 800		
Služby	775 900		
Mzdové náklady	13 456 328		
Zákonné SP a ZP	4 751 599		
Odpisy	896 644		
Ostatní náklady	100 836		
Celkem	24 684 044	Celkem	24 705 015

Zdroj: vlastní zpracování a rozborů hospodaření za rok 2011

Spotřebou materiálu se především rozumí spotřeba potravin ve školní jídelně a bude to platit i pro následující roky.

Spotřebu energie tvoří spotřeba vody a stočné ve výši 184 443 Kč, spotřeba tepla ve výši 526 386 Kč, spotřeba plynu ve výši 45 210 Kč a spotřeba elektrické energie ve výši 600 310 Kč. Oproti minulým rokům se spotřeba energie snížila, především z důvodu zateplení objektu a snížení ceny výkonů za odebrané teplo. O 20 % se podařilo snížit náklady na vytápění školy, taktéž náklady na spotřebu plynu poklesly o 20 %. Změnou dodavatele elektrické energie se ušetřilo téměř 10 % oproti minulému roku.

Největší část výnosů byla tvořena dotacemi, a to především od ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, ve výši 17 970 320 Kč, dále příspěvkem a dotací od zřizovatele, ve výši 3 667 200 Kč a v neposlední řadě také účelově investiční dotace od investičního fondu Moravskoslezského kraje a od obce ve výši 1 220 730 Kč.

Provozními výnosy jsou v plné míře výnosy ze stravného a bude to platit i pro následující roky.

Ostatní výnosy jsou tvořeny zapojením prostředků investičního fondu ve výši 657 246,09 Kč, ostatními výnosy ve výši 17 200,56 Kč, příspěvky jiných subjektů ve výši 20 000 Kč a bankovními úroky ve výši 21 259,35 Kč.

Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2011

Tab. 3.10 Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2011

Náklady		Výnosy	
druh nákladů	částka (v Kč)	druh výnosů	částka (v Kč)
Spotřeba potravin	282 705	Stravné	540 158
Spotřeba ostatního materiálu	67 808	Kurzy	913 371
Náklady na energie	216 531	Pronájem a služby	171 462
Opravy zařízení	5 360	Ostatní výnosy	1 044
Mzdové náklady	813 092		
Zákonné SP a ZP	120 541		
FKSP	1 903		
Ostatní náklady	21 410		
Odpisy	72 996		
Celkem	1 602 346	Celkem	1 626 035

Zdroj: vlastní zpracování a rozbor hospodaření za rok 2011

V roce 2011 výrazně vzrostl zájem Úřadu práce Karviná o pořádané rekvalifikační kurzy a školení, které byly pořádány v rámci doplňkové činnosti Komunitního centra školy. V rámci uskutečňované hostinské činnosti dochází od roku 2009 k postupnému poklesu počtu cizích stravníků. I nadále byly pronajímán školní bufet, školní byt a prostory učeben. V první polovině roku byla pronajímána taktéž tělocvična ke sportovnímu vyžití veřejnosti. V průběhu měsíců červen – říjen probíhala celková rekonstrukce tělocvičny, která zahrnovala výměnu

oken, podlahy, obložení, včetně vybavení multimediální technikou. Po rekonstrukci byla tělocvična opět pronajímána.

Výsledek hospodaření hlavní a doplňkové činnosti v roce 2011

Tab. 3.11 Výsledek hospodaření v roce 2011

Text	Náklady (v Kč)	Výnosy (v Kč)	VH (v Kč)
Hlavní činnost	24 684 044	24 705 015	20 971
Doplňková činnost	1 602 346	1 626 035	23 689
Celkem	26 286 390	26 331 050	44 660

Zdroj: vlastní zpracování a rozborů hospodaření za rok 2011

Kladného VH z hlavní činnosti bylo dosaženo ostatními výnosy z činnosti.

Kladného VH z doplňkové činnosti bylo dosaženo výnosy z hostinské činnosti a výnosy z pronájmů.

Celkově po započtení VH hlavní a doplňkové činnosti skončilo hospodaření školy kladným VH ve výši 44 660 Kč. Tento VH byl použit na krytí ztráty z minulých let, která činila 19 569 Kč, zbývající část VH byla přidělena na základě schválení zřizovatele do rezervního fondu.

Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2012

Tab. 3.12 Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2012

Náklady		Výnosy	
druh nákladů	částka (v Kč)	druh výnosů	částka (v Kč)
Spotřeba materiálu	2 643 016	Provozní výnosy	1 563 592
Spotřeba energie	1 427 521	Provozní dotace	21 428 960
Opravy a udržování	966 346	Ostatní výnosy	1 337 630
Cestovné	63 410		
Služby	1 141 450		
Mzdové náklady	12 625 385		
Zákonné SP a ZP	4 386 242		
Odpisy	1 018 024		
Ostatní náklady	97 934		
Celkem	24 369 328	Celkem	24 330 182

Zdroj: vlastní zpracování a rozborů hospodaření za rok 2012

Spotřebu energie tvoří spotřeba vody a stočné ve výši 209 099 Kč, spotřeba tepla ve výši 567 741 Kč, spotřeba plynu ve výši 49 443 Kč a spotřeba elektrické energie ve výši 601 238 Kč. Vyjma vodného a stočného ostatní náklady na spotřebu energie vzrostly.

Největší část výnosů byla tvořena dotacemi, a to především od ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, ve výši 16 737 000 Kč, dále příspěvkem a dotací od zřizovatele, ve výši 3 824 952 Kč a v neposlední řadě také účelově investiční dotace od investičního fondu Moravskoslezského kraje, od obce a dotace na neinvestiční projekty ve výši 867 008 Kč.

Ostatní výnosy jsou tvořeny zapojením prostředků investičního fondu ve výši 886 546,83 Kč, ostatními výnosy ve výši 44 347,29 Kč, čerpáním rezervního fondu ve výši 5 676,13 Kč, náhradou škody od pojišťovny ve výši 190 257 Kč, výnosy z bankovních účtů ve výši 38 531,75, finančním příspěvkem Nadace ČEZ na vybavení Oranžové učebny ve výši 157 002 Kč, příspěvkem obce na volnočasové aktivity ve výši 10 469 Kč a příspěvkem na program Leonardo da Vinci ve výši 4 800 Kč.

Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2012

Tab. 3.13 Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2012

Náklady		Výnosy	
druh nákladů	částka (v Kč)	druh výnosů	částka (v Kč)
Spotřeba potravin	304 950	Stravné	628 153
Spotřeba ostatního materiálu	19 595	Kurzy	116 947
Náklady na energie	197 530	Pronájem a služby	252 908
Opravy zařízení	6 144		
Mzdové náklady	276 535		
Zákonné SP a ZP	71 508		
FKSP	2 022		
Ostatní náklady	744		
Odpisy	26 866		
Celkem	905 894	Celkem	998 008

Zdroj: vlastní zpracování a rozbor hospodaření za rok 2012

V roce 2012 naopak výrazně klesl zájem o kurzy a školení, pořádané v rámci doplňkové činnosti Komunitního centra školy. I nadále klesá počet cizích strávníků. I v tomto roce byl pronajímán školní bufet, školní byt a prostory učeben.

Výsledek hospodaření hlavní a doplňkové činnosti v roce 2012

Tab. 3.14 Výsledek hospodaření v roce 2012

Text	Náklady (v Kč)	Výnosy (v Kč)	VH (v Kč)
Hlavní činnost	24 369 328	24 330 182	- 39 146
Doplňková činnost	905 894	998 008	92 114
Celkem	25 275 222	25 328 190	52 968

Zdroj: vlastní zpracování a rozbor hospodaření za rok 2012

V roce 2012 hlavní činnost vykázala ztrátu, která byla ovlivněna částí odpisů dlouhodobého majetku pořízeného v minulých letech a krácením transferu projektu Rekonstrukce učeben tělesné výchovy pro výuku pohybových aktivit s využitím multimédií o částku 5 951, 88 Kč.

Hospodaření doplňkové činnosti za rok 2012 skončilo kladným výsledkem hospodaření. Tohoto výsledku bylo dosaženo výnosy z pronájmů a výnosy z pořádání vzdělávacích a rekvalifikačních kurzů.

Celkově po započtení VH hlavní a doplňkové činnosti skončilo hospodaření školy kladným VH ve výši 52 968 Kč.

Kladný výsledek hospodaření byl rozdělen do fondu odměn ve výši 42 374,40 Kč a zbývající část do rezervního fondu ve výši 10 593,60 Kč.

Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2013 (období leden-červen)

Tab. 3.15 Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2013

Náklady		Výnosy	
druh nákladů	částka (v Kč)	druh výnosů	částka (v Kč)
Spotřeba materiálu	1 642 936	Provozní výnosy	1 435 078
Spotřeba energie	868 658	Provozní dotace	10 382 000
Opravy a udržování	153 399	Ostatní výnosy	357 680
Cestovné	154 556		
Služby	307 916		
Mzdové náklady	5 864 000		
Zákonné SP a ZP	1 993 760		
Odpisy	560 770		
Ostatní náklady	628 736		
Celkem	12 174 731	Celkem	12 174 758

Zdroj: vlastní zpracování a rozbor hospodaření za rok 2013

Spotřebu energie tvoří spotřeba vody a stočné ve výši 101 701 Kč, spotřeba tepla ve výši 400 835 Kč, spotřeba plynu ve výši 21 864 Kč a spotřeba elektrické energie ve výši 344 258 Kč. Vysoký odběr elektrické energie vykazuje především stravovací provoz školní kuchyně a řady počítačových učeben.

Největší část výnosů byla tvořena dotacemi, a to především od ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, ve výši 8 086 000 Kč, dále příspěvkem a dotací od zřizovatele, ve výši 2 296 000 Kč.

Ostatní výnosy jsou tvořeny zapojením prostředků investičního fondu ve výši 23 252 Kč, zapojením prostředků fondu odměn ve výši 32 813 Kč, ostatními výnosy ve výši 11 126,96 Kč, výnosy z časového rozpuštění investičních transferů ve výši 65 970 Kč, výnosy

z bankovních účtů ve výši 13 390,04 Kč a příspěvkem na program Leonardo da Vinci ve výši 211 128 Kč.

Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2013 (období leden-červen)

Tab. 3.16 Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2013

Náklady		Výnosy	
druh nákladů	částka (v Kč)	druh výnosů	částka (v Kč)
Spotřeba potravin	239 990	Stravné	485 912
Spotřeba ostatního materiálu	7 055	Kurzy	23 460
Náklady na energie	85 509	Pronájem a služby	155 815
Opravy zařízení	9 500		
Mzdové náklady	148 452		
Zákonné SP a ZP	46 155		
Úrazové pojištění	585		
FKSP	1 357		
Ostatní služby	799		
Ostatní náklady	3 038		
Odpisy	14 592		
Náklady na odepsané pohledávky	6 175		
Daň z příjmů	22 040		
Celkem	585 247	Celkem	665 187

Zdroj: vlastní zpracování a rozbor hospodaření za rok 2013

I přesto, že se jedná pouze o 6 měsíců doplňkové činnosti, především zájem o kurzy rapidně klesnul z důvodu blížícího se sloučení s Gymnáziem a Střední odbornou školou, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace. Ostatní výnosové položky si udržely svou oblíbenost a dosáhly vysokých zisků i přes kratší dobu trvání doplňkové činnosti.

Výsledek hospodaření hlavní a doplňkové činnosti v roce 2013 (období leden-červen)

Tab. 3.17 Výsledek hospodaření v roce 2013

Text	Náklady (v Kč)	Výnosy (v Kč)	VH (v Kč)
Hlavní činnost	12 174 731	12 174 758	27
Doplňková činnost	585 247	665 187	79 940
Celkem	12 759 978	12 839 945	79 967

Zdroj: vlastní zpracování a rozborů hospodaření za rok 2013

Hospodaření doplňkové činnosti za prvních 6 měsíců roku 2013 skončilo kladným VH ve výši 79 940 Kč. Tohoto výsledku bylo dosaženo především výnosy z pronájmů.

Celkově po započtení VH hlavní a doplňkové činnosti skončilo hospodaření školy kladným VH ve výši 79 967 Kč. Daň ve výši 22 040 Kč byly uhrazena Finančnímu úřadu v Orlové.

Zhodnocení hospodaření

Oproti roku 2011 VH v roce 2012 výrazně poklesnul, což bylo ovlivněno především částí odpisů dlouhodobého majetku, který byl pořízen v minulých letech a také krácením transferu na projekt Rekonstrukce učeben tělesné výchovy pro výuku pohybových aktivit s využitím multimédií.

Naopak zisk v doplňkové činnosti zaznamenal výrazné zvýšení v roce 2012 oproti roku 2011, především z důvodu vyššího zájmu o kurzy a školení. Naopak v roce 2013 zájem o nabízené kurzy rapidně poklesnul, zřejmě s vidinou sloučení Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace a Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace. Stále se zisk z doplňkové činnosti drží na vysoké úrovni, což bylo způsobeno především výnosy z pronájmů.

Vývoj počtu studentů

Tab. 3.18 Studenti Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace

Rok	Denní studium	Dálkové studium	Celkem
2010	358	167	525
2011	348	177	525
2012	328	107	435
2013	328	104	432

Zdroj: vlastní zpracování

Z Tab. 3.18 je patrné, že počet studentů denního studia od roku 2010 mírně klesá, stále se ale drží na vysoké úrovni. Naopak rapidně poklesl počet studentů dálkového studia, především mezi lety 2011 a 2012 a to o 70 studentů, z důvodu neotevírání nových tříd tohoto studia.

Vývoj počtu pedagogů

Tab. 3.19 Pedagogové Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace

Rok	Počet pedagogů	Průměrný počet žáků na 1 pedagoga
2010	34	15,44
2011	34	15,44
2012	35	12,43
2013	35	12,34

Zdroj: vlastní zpracování

Z Tab. 3.19 je zřejmé, že počet pedagogů byl v těchto letech konstantní a nebylo třeba přistupovat k žádnému propouštění a snižování pracovních úvazků. Počet studentů se snižoval především kvůli dálkovému studiu, ve kterém se škola rozhodla dále již neotevírat nové třídy, kvůli vidině sloučení s Gymnáziem a Střední odbornou školou, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace. Nebylo nutné přistoupit k propouštění pedagogů, protože studenti v denní studiu neubývali tak rychle, jako tomu bylo na Gymnáziu a Střední odborné škole, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace.

V letech 2010 a 2011 na každého učitele připadalo asi 15 žáků. V letech 2012 a 2013 to bylo 12 žáků na učitele. Tento pokles mělo na svědomí především již zmíněné dálkové

studium. Vzhledem k tomu, že na dálkovém studiu vyučovali stejní pedagogové, kteří vyučovali i na denním studiu, mohli bychom vypočítat i průměrný počet žáků denního studia připadajících na jednoho učitele. V letech 2010 a 2011 by to bylo asi 10 žáků denního studia připadajících na jednoho pedagoga a v letech 2012 a 2013 by to bylo asi 9 žáků denního studia připadajících na jednoho pedagoga. Zde si můžeme všimnout, že to není tak velký rozdíl, jako když tento průměrný počet žáků počítáme i s dálkovým studiem. Je tedy patrné, že se na této situaci větší měrou podílelo postupně se rušící dálkové studium.

3.3 Proces sloučení

Na základě rozhodnutí Zastupitelstva Moravskoslezského kraje došlo s účinností od 1. 7. 2013 usnesením č. 3/233 ze dne 21. 3. 2013 ke sloučení příspěvkových organizací kraje. Jedná se o organizace Gymnázium a Střední odborná škola, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace, IČO 62331540 a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace, IČO 60337494.

Zanikající organizací je Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace a nástupnickou organizací je Gymnázium a Střední odborná škola, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace.

Škola se následně k 1. 9. 2013 přejmenovala na Gymnázium a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace.

V Tab. 3.20 jsou pro přehlednost uvedeny pouze základní rozvahové položky aktiv a pasiv. Pro detailnější pohled slouží přílohy č. 2 a 3.

Tab. 3.20 Rozvaha Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace k 30. 6. 2013

Název	Částka (v Kč)	Název	Částka (v Kč)
A. Stálá aktiva	43 621 745,56	C. Vlastní kapitál	44 707 383,71
I. Dlouhodobý nehmotný majetek	0,00	I. Jmění účetní jednotky a upravující položky	43 647 028,45
II. Dlouhodobý hmotný majetek	43 621 745,56	II. Fondy účetní jednotky	980 388,26
III. Dlouhodobý finanční majetek	0,00	III. Výsledek hospodaření	79 967,00
IV. Dlouhodobé pohledávky	0,00	D. Cizí zdroje	2 251 609,82
B. Oběžná aktiva	3 337 247,97	I. Rezervy	0,00
I. Zásoby	20 558,53	II. Dlouhodobé závazky	2 035 078,78
II. Krátkodobé pohledávky	1 284 279,19	III. Krátkodobé závazky	216 531,04
III. Krátkodobý finanční majetek	2 032 410,25		
AKTIVA CELKEM	46 958 993,53	PASIVA CELKEM	46 958 993,53

Zdroj: Příloha č. 2 Aktiva Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace k 30. 6. 2013
a příloha č. 3 Pasiva Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace k 30. 6. 2013

Veškerý uvedený majetek byl předmětem fyzické a dokladové inventury i veškeré uvedené pohledávky a závazky byly předmětem dokladové inventarizace, vše ke dni 30. 6. 2013. K tomuto datu také byly předány následující dokumenty: soupis pedagogické dokumentace, personální dokumentace, soupis dohod o hmotné odpovědnosti, archivní dokumentace, závazné ukazatele, vyúčtování účelových dotací, veškeré podklady k pohledávkám a závazkům, přehled o stavu nemovitého majetku, stavební a ostatní dokumentace k nemovitému majetku, veškerou účetní dokumentaci, dokumentaci k probíhajícím projektům (Dílčí kvalifikace, Kvalita vzdělávání jako cíl digitální školy, program Leonardo da Vinci), protokol o provedených kontrolách a veškeré zprávy o činnosti a plnění úkolů od roku 2001.

V Tab. 3.21 jsou pro přehlednost uvedeny pouze základní rozvahové položky aktiv a pasiv. Pro detailnější pohled slouží přílohy č. 4 a 5.

Tab. 3.21 Rozvaha Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace k 30. 6. 2013

Název	Částka (v Kč)	Název	Částka (v Kč)
A. Stálá aktiva	163 378 754,09	C. Vlastní kapitál	163 832 792,89
I. Dlouhodobý nehmotný majetek	0,00	I. Jmění účetní jednotky a upravující položky	163 412 242,18
II. Dlouhodobý hmotný majetek	163 378 754,09	II. Fondy účetní jednotky	420 550,71
III. Dlouhodobý finanční majetek	0,00	III. Výsledek hospodaření	0,00
IV. Dlouhodobé pohledávky	0,00	D. Cizí zdroje	4 611 401,20
B. Oběžná aktiva	5 065 440,00	I. Rezervy	0,00
I. Zásoby	0,00	II. Dlouhodobé závazky	1 898 957,40
II. Krátkodobé pohledávky	850 736,80	III. Krátkodobé závazky	2 712 443,80
III. Krátkodobý finanční majetek	4 214 703,20		
AKTIVA CELKEM	168 444 194,09	PASIVA CELKEM	168 444 194,09

Zdroj: Příloha č. 4 Aktiva Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace k 30. 6. 2013 a příloha č. 5 Pasiva Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace k 30. 6. 2013

V Tab. 3.20 jsou uvedeny položky aktiv a pasiv, které zanikající společnost Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace eviduje k 30. 6. 2013. Všechny tyto položky byly následně převedeny do nástupnické organizace Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace. V Tab. 3.21 jsou uvedeny všechny položky aktiv a pasiv, které k 30. 6. 2013 eviduje tato nástupnická organizace.

K datu sloučení, 1. 7. 2013, byla vytvořena zahajovací rozvaha nástupnické společnosti. V Tab. 3.22 jsou pro přehlednost uvedeny pouze základní rozvahové položky aktiv a pasiv. Pro detailnější pohled slouží přílohy č. 6 a 7.

Tab. 3.22 Rozvaha Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace k 1. 7. 2013

Název	Částka (v Kč)	Název	Částka (v Kč)
A. Stálá aktiva	207 000 499,65	C. Vlastní kapitál	208 540 176,60
I. Dlouhodobý nehmotný majetek	0,00	I. Jmění účetní jednotky a upravující položky	207 059 270,63
II. Dlouhodobý hmotný majetek	207 000 499,65	II. Fondy účetní jednotky	1 400 939,27
III. Dlouhodobý finanční majetek	0,00	III. Výsledek hospodaření	79 967,00
IV. Dlouhodobé pohledávky	0,00	D. Cizí zdroje	6 863 011,02
B. Oběžná aktiva	8 402 687,97	I. Rezervy	0,00
I. Zásoby	20 558,53	II. Dlouhodobé závazky	3 934 036,18
II. Krátkodobé pohledávky	2 135 015,99	III. Krátkodobé závazky	2 928 974,84
III. Krátkodobý finanční majetek	6 247 113,45		
AKTIVA CELKEM	215 403 187,62	PASIVA CELKEM	215 403 187,62

Zdroj: Příloha č. 6 Aktiva Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace k 1. 7. 2013 a příloha č. 7 Pasiva Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace k 1. 7. 2013

Do nástupnické organizace Gymnázium a Střední odborná škola, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace byl převeden veškerý majetek a všechny pohledávky a závazky, které byly evidovány v zanikající organizaci Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace pomocí Protokolu o převodu práv, povinností a závazků, který byl vydán na základě rozhodnutí usnesení Zastupitelstva Moravskoslezského kraje.

4 Srovnání hospodaření před a po sloučení vybraných příspěvkových organizací

4.1 Účetnictví Gymnázia a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace

Účetnictví Gymnázia a Obchodní akademie, Orlová, příspěvkové organizace se řídí zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky a vyhláškou č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů, ve znění pozdějších předpisů a Českými účetními standardy pro příspěvkové organizace zřízené územními samosprávnými celky v aktuálním znění.

Gymnázium a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace jako účetní jednotka účtuje o takových skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí. Pokud není možno tuto zásadu dodržet, je dovoleno účtovat i v účetním období, v němž byly tyto skutečnosti zjištěny. O všech nákladech a výnosech je účtováno bez ohledu na jejich zaplacení nebo přijetí, zatímco o všech příjmech a výdajích je účtováno až v okamžiku jejich skutečného přijetí či zaplacení.

Účetním obdobím je kalendářní rok.

Dle § 9, zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů vede Gymnázium a Obchodní akademie, Orlová, p. o. účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Zřizovatel MSK – Krajský úřad v Ostravě takto rozhodl usnesením Rady kraje č. 43/2178 ze dne 9. 12. 2009.

V účetní jednotce (Gymnázium a Obchodní akademie) je vedeno jedno účetnictví za celou účetní jednotku jako celek v české měně a v českém jazyce. Účetní jednotka je povinna dodržovat při vedení účetnictví směrnou účtovou osnovu, postupy účtování, způsoby oceňování, uspořádání a označování položek účetní závěrky.

Účetní jednotka je uživatelem programu FENIX – ekonomického a správního systému pro organizace státní správy a samosprávy, pro příspěvkové organizace.

Účetní jednotka má povinnost dokládat skutečnosti, které jsou předmětem účetnictví – účetní případy – účetními doklady. Vede účetnictví jako soustavu účetních záznamů obsahujících účetní doklady, účetní zápisy v účetních knihách, odpisový plán, inventurní

soupisy, účtový rozvrh, účetní závěrku, výroční zprávu. Má také povinnost vést účetnictví úplně, srozumitelně, průkazným, trvalým způsobem a správně tak, aby účetní závěrka věrně a poctivě zobrazovala skutečnosti, které jsou jeho předmětem.

Gymnázium a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace nesmí změnit v následujícím účetním období uspořádání a označování položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty a jejich obsahové vymezení a způsoby oceňování použité v jednom účetním období. Je oprávněna je změnit v následujícím účetním období pouze v případě, dojde-li ke změně její činnosti, či podnikání anebo z důvodu zpřesnění věrného zobrazení nebo zkvalitnění vypovídací schopnosti účetní závěrky. Zdůvodnění takových změn je povinná uvést v příloze k účetní závěrce.

Za včasné zpracování účetnictví dle stanovených zásad a za včasné a spolehlivé předávání informací nadřízenému orgánu veřejné správy odpovídá účetní, ekonom a ředitel školy.

4.1.1 Seznam účetních knih

Účetnictví je vedeno v programu FENIX v platných verzích, každý měsíc je vytištěna hlavní účetní kniha a opis účetních dokladů.

K 31. 3., 30. 6., 30. 9., a 31. 12. běžného roku jsou dle pokynu zřizovatele odesílány e-mailovou poštou měsíční obraty na finanční odbor krajského úřadu.

K 31. 12. běžného roku je ze zaslaných obrátů zpracován zřizovatelem v programu Gordic „Výkaz plnění VH“.

K 31. 3., 30. 6., 30. 9., a 31. 12. běžného roku jsou sestavovány tyto výkazy:

- rozvaha příspěvkových organizací,
- výkaz zisku a ztráty,
- příloha účetní závěrky a
- pomocný analytický přehled.

Tyto výkazy jsou předávány prostřednictvím programu FENIX do Centrálního systému účetních informací státu ke kontrole a následnému dalšímu zpracování.

Veškerá účetní data jsou v průběhu roku archivována na serveru. Po ukončení roku jsou utvořeny uzávěrkové archivní soubory.

Platby v hotovosti jsou vedeny v pokladních knihách, a to v pokladních knihách pro provozní prostředky včetně pokladny školní jídelny, doplňkové činnosti, pro prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb, pro projektové prostředky a v pomocných pokladních knihách

(informační centrum a sportovní areál). Pokladních knih je celkem 7. Hmotnou odpovědnost za pokladnu provozních prostředků, pokladnu doplňkové činnosti a pokladnu pro prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb má pokladní. Hmotnou odpovědnost za pokladnu školní jídelny má vedoucí školní jídelny. Společnou hmotnou odpovědnost za pomocnou pokladnu v informačním centru mají správci informačního centra. Společnou hmotnou odpovědnost za pomocnou pokladnu ve sportovním areálu mají správci sportovního areálu. V případě projektů má hmotnou odpovědnost za projektové prostředky v projektových pokladnách účetní.

Další účetní a pomocné knihy:

- pokladní knihy jsou vedeny v programu FENIX kromě pomocných pokladen,
- kniha došlých faktur je vedena v tomtéž programu,
- kniha vystavených faktur je vedena v písemné podobě,
- knihy objednávek (provozní, projektová),
- evidence učebnic bezplatně poskytovaných žákům je vedena v počítači v programu Excel,
- karty budovy, staveb, pozemků a samostatných movitých věcí a jejich souborů jsou vedeny v programu FENIX,
- evidence ochranných pracovních prostředků vedená na osobních kartách zaměstnanců,
- evidence drobného dlouhodobého nehmotného majetku (software pro výuku a správu školy) vedena v počítači v programu FENIX,
- evidence informačního centra (učitelská a žakovská knihovna, nahrávky audio, video) vedena v programu CLAVIUS,
- sešit pro sledování spotřeby energií, hodin pronájmů, atd. – pomocná evidence,
- evidence skladu potravin vedena v programu určeného pro vedení školní jídelny (název Ulrich Software),
- evidence přijatých i vydaných čipů pro stravování a vstupu do budovy vedena v Excelu.

4.1.2 Dlouhodobý majetek

Gymnázium a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace má ve své správě nemovitý a movitý majetek svěřený k jejímu vlastnímu hospodářskému využití, který je vymezený přílohou aktuální zřizovací listiny vydané Radou kraje Moravskoslezského kraje, získány vlastní činností pro hlavní účel a v rámci předmětu její činnosti a také získaný věcnými a finančními dary.

Jedná se o:

Dlouhodobý nehmotný majetek, jehož ocenění jedné položky je stanoveno zákonem o dani z příjmů, tj. převyšuje částku 60 000 Kč a doba použitelnosti je delší než 1 rok. Je účtován na účtu 013 – Software.

Drobný dlouhodobý nehmotný majetek, jehož ocenění jedné položky je v částce 100 Kč a vyšší a zároveň nepřesáhne částku 60 000 Kč. Doba použitelnosti je delší než 1 rok. Je účtován na účtu 018 – Drobný dlouhodobý nehmotný majetek.

Dlouhodobý hmotný majetek, který má škola ve správě. Jedná se o stavby (účet 021), pozemky bez ohledu na jejich pořizovací cenu (účet 031), umělecká díla bez ohledu na pořizovací cenu (účet 032) a samostatné movité věci a soubory movitých věcí se samostatným technickoekonomickým určením, kdy ocenění jedné položky je stanoveno zákonem o dani z příjmů, tj. převyšuje částku 40 000 Kč a doba použitelnosti je delší než 1 rok (účet 022).

Drobný dlouhodobý hmotný majetek, kterým jsou movité věci se samostatným technickoekonomickým určením s dobou použitelnosti delší než 1 rok a ocenění jedné položky je v částce 500 Kč a vyšší a zároveň nepřesahuje částku 40 000 Kč (účet 028).

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, včetně drobného, se oceňuje pořizovací cenou, reprodukční pořizovací cenou nebo vlastními náklady.

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek je účtován prostřednictvím účtu 041 – Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku a účtu 042 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku. Pro zaúčtování na účty skupiny 01 a 02 slouží Zápis o převzetí do užívání, Zápis o převzetí stavby, Kolaudační zápis, předávací protokol, dodavatelská faktura (u částky nevýznamného technického zhodnocení a movitých věcí) na jejichž základě je tento majetek rovněž zapsán do příslušné operativně technické evidence. Současně je tento majetek zaveden do odpisového plánu.

Odepisování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku se děje dle odpisového plánu, který je schválen zřizovatelem v souladu s platnými zásadami MSK. Majetek je vedený na kartách, kde se 1x ročně zapisuje výše odpisů. Pokud byl majetek pořízen zcela nebo

částečně z investičního transferu, je výše opravek sledována zvlášť podle zdrojů financování a na kartě majetku je tato skutečnost poznamenána.

Účetní odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru a jsou proúčtovány měsíčně. Daňové odpisy v doplňkové činnosti na pokyn zřizovatele nejsou uplatňovány. Majetek znovunalezený není odepisován.

Podkladem pro vyřazení tohoto majetku z účetní evidence je zápis o jeho vyřazení, ve kterém je popsán důvod likvidace, převodu či prodeje.

Ostatní předměty s cenou nižší než 500 Kč a dobrou použitelností delší než 1 rok jsou účtovány jako spotřební materiál. Jedná se především o drobné nářadí pro údržbu, nádobí, ručníky, utěrky, kancelářské pomůcky. Těmto předmětům nejsou přidělena inventární čísla a tento majetek není inventarizován. Tento postup je uplatňován i při pořízení majetku hrazeného z prostředků FKSP.

4.1.3 Účtování na podrozvahových účtech

Účetní jednotka zachycuje na podrozvahových účtech:

a) majetek (účet 902)

- I. knihy v informačním centru (žákovská, učitelská),
- II. učebnice bezplatně používané žáky,
- III. čipy v používání (vstupní a stravovací).

Stav knih a učebnic se mění během kalendářního roku průběžně na základě přírůstků a úbytků (faktury, vyřazovací protokoly aj.). Je odsouhlasen k datu inventarizace, tj. většinou k 30. 6. běžného roku a účetně k 31. 12. běžného roku.

b) ostatní skutečnosti dle platné legislativy a metodiky, a to především

- I. podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku (dlouhodobý hmotný i nehmotný majetek včetně drobného),
- II. podmíněné pohledávky krátkodobé i dlouhodobé, kde jsou účtovány předpisy pohledávek na transfery od zřizovatele, Evropské strukturální fondy, případně i od jiných poskytovatelů,
- III. odepsané pohledávky,
- IV. podmíněné pohledávky ze soudních sporů, správních a jiných řízení.

Výše zmiňované skutečnosti jsou zachycovány bez ohledu na jejich výši. Na těchto účtech jsou zachyceny přírůstky a úbytky průběžně na základě dodaných podkladů (např.

smlouvy o zapůjčení majetku, stanovení závazných ukazatelů, apod.). Tyto účty jsou inventarizovány vždy k 31. 12. běžného roku.

Majetek na podrozvahových účtech je zachycen v cenách pořízení nebo v reprodukčních cenách. Závazky z důvodu užívání cizího majetku jsou oceněny cenou pořizovací nebo reprodukční.

4.1.4 Zásoby

Škola má vlastní školní jídelnu se skladem potravin. O zásobách je účtováno průběžným způsobem (způsob A). Veškerá agenda související se skladem potravin je vedena v programu SW Ulrich. Potraviny jsou na sklad přijímány a vydávány v pořizovacích cenách.

Pro nákup potravin je používán účet 111 – Pořízení materiálu (potraviny) s následným zaúčtováním převodu na účet 112 – Sklad (potraviny). Výdej je z účtu 112 naúčtován do spotřeby měsíčně na základě sestavy o výdeji potravin ze skladu. Pro tento účel škola používá metodu FIFO.

Zásoby potravin jsou inventarizovány k 31. 12. běžného roku. Případné rozdíly vzniklé zaokrouhlením částek uváděných na přijatých fakturách oproti částkám uváděným v dodacích listech jsou při roční závěrce účtovány na vrub účtu 501, pokud je účetní stav větší, než stav na skladní kartě, případně na vrub účtu 649, pokud je stav na skladní kartě vyšší než stav účetní.

Jiné sklady zásob zboží škola nemá. Materiál je nakupován v přiměřeném množství, nevytváří se jeho zásoba a považuje se za okamžitě vydaný do spotřeby. Čisticí prostředky se nakupují většinou jednou měsíčně k následnému použití.

4.1.5 Pokladna

Pokladními doklady se rozumí příjmové a výdajové pokladní doklady.

Pro potřebu organizace jsou zřízeny tyto pokladny:

- pokladna pro provozní výdaje a příjmy na budově čp. 1313,
- pokladna pro doplňkovou činnost,
- pokladna FKSP,
- pokladna školní jídelny,
- pomocná pokladna v informačním centru zřízena pro příjmy z tisku a kopírování (pro studenty),
- pomocná pokladna pro příjmy ze sportovního areálu.

Pokladní hotovost pokladen je uložena v příručních pokladnách, které se nacházejí v trezorech umístěných v místnosti pokladníka. Pouze hotovost pomocné poklady pro příjmy za pronájem sportovního areálu je uložena v příruční pokladně, která je uzamčena ve skříni pokladníka. Všichni zaměstnanci, kteří hospodaří s hotovostí v pokladnách, mají uzavřenou dohodu o hmotné odpovědnosti.

Veškeré příjmy do pokladna přijímá pokladník na základě příjmových pokladních dokladů. Pouze příjmy za kopírování v informačním centru se z časových důvodů zapisují pouze do sešitu, kde se uvede přijatá částka, kterou plátce podepíše.

Pokladní předávají pokladní doklady k zaúčtování průběžně, zpravidla jednou týdně, a vždy neprodleně po měsíční uzávěrce pokladní knihy.

Součástí měsíční závěrky je vytištěna pokladní kniha, která se dokládá k pokladním dokladům podepsaná hlavní účetní.

Všechny výdaje a příjmy v hotovosti související s běžným kalendářním rokem musí být zaúčtovány do 31. 12. běžného roku.

4.1.6 Náklady a výnosy

Náklady a výnosy jsou zachycovány do období, se kterým časově a věcně souvisí.

Analytická evidence je stanovena zřizovatelem s tím, že některé nákladové a výnosové účty si škola může dále upravovat dle vlastní potřeby. Samozřejmě je oddělení nákladů a výnosů na hlavní a doplňkovou činnost. Kromě členění dle analytických účtů, jsou sledovány náklady a výnosy dle zdrojů financování. Je využíváno i dalšího členění dle tzv. organizací (středisek).

Povinností školy je sledování nákladů a výnosů dle jednotlivých paragrafů:

- na provoz gymnázia - § 3121,
- na provoz SOŠ a OA - § 3122,
- na provoz školní jídelny - § 3141.

Na tyto 3 základní paragrafy škole zřizovatel přiděluje finanční prostředky dle návrhu rozpočtu, který škola sestavuje na kalendářní rok.

Pro rozúčtování nákladů na paragrafy slouží tzv. klíč, kterému bude věnován prostor níže. Tento klíč je používán v případech, kdy vzhledem k povaze nákladů nelze jednoznačně určit jejich zařazení na příslušný paragraf, což je většina provozních nákladů. Klíč se mění jen v souvislosti se zásadní změnou ukazatelů, které byly použity pro stanovení klíče (např. zásadní změny v počtu žáků a tím i tříd v části gymnázia, OA a SOŠ, apod.). Klíč nelze měnit v průběhu kalendářního roku, ale nejdříve k 1. 1. roku následujícího.

Účtování na paragrafy je pomocnou metodou, jak stanovit co nejvěrohodněji náklady, výnosy a hospodářský výsledek dle funkčního členění.

Dodržování závazných ukazatelů je posuzováno zřizovatelem za organizaci jako celek.

Mimo tyto základní paragrafy bývají škole přisunuty finanční prostředky i pod jiným paragrafem, hlavně v souvislosti s projektovou činností. Děje se tak na základě rozhodnutí zřizovatele.

Zálohy od žáků na různé sportovní kurzy nebo exkurze včetně jejich vyúčtování po ukončení těchto aktivit jsou účtovány pouze prostřednictvím účtů třídy 3. Každá tato činnost má přidělené číslo organizace. Do nákladů a výnosů nevstupují.

Stanovení klíče k rozdělení nákladů a výnosů dle funkčního třídění

A) Pro rozdělení nákladů a výnosů na § 3121 Gymnázia a § 3122 SOŠ a OA jsou používána následující hlediska:

1. Kmenová příslušnost

Pro účtování přímých nákladů se používá tzv. hledisko kmenové příslušnosti. Ředitel školy stanovil, kteří pracovníci budou patřit do provozu gymnázia, kteří do provozu SOŠ a OA a také do provozu školní jídelny. Pro stanovení počtu pracovníků v jednotlivých provozech se přihlíží k limitům zaměstnanců (určených zřizovatelem). Všechny závazné limity jsou z hlediska jejich dodržování posuzovány zřizovatelem za školu jako celek, nikoliv dle funkčního třídění.

Mzdová účetní obdrží zařazení pracovníků dle funkčního třídění a přizpůsobuje tomu rekapitulaci mzdových prostředků a odvodů tak, aby ji účetní mohla rozúčtovat na paragrafy.

Kmenová příslušnost zaměstnanců se používá i pro zúčtování nákladů souvisejících, to jsou zejména účastnické poplatky, cestovní výlohy a ochranné pracovní prostředky.

2. Počet žáků

Rozúčtování dle počtu žáků se děje u nákladů a výnosů, které souvisí s provozem školy.

Náklady a výnosy budovy čp. 1313 (gymnázium a SOŠ) jsou děleny na § 3121 Gymnázium ve výši 49 % celkových nákladů a na § 3122 OA a SOŠ ve výši 51 % celkových nákladů.

Náklady a výnosy budovy čp. 964 (část obchodní akademie) jsou účtovány na § 3122 a pro samostatné sledování vybraných nákladů je používáno dělení v organizaci (org. č. 964).

Škola se rozhodla, že nebude dělit v rámci funkčního třídění náklady a výnosy v rámci doplňkové činnosti, účelové prostředky přidělené zřizovatelem na paragraf, který určí zřizovatel, pokud zřizovatel nerozhodne jinak a ostatní náklady a výnosy, které prokazatelně patří jen na jeden paragraf (např. některé náklady související se specifickými odbornými předměty).

B) Stanovení nákladů školní jídelny - § 3141

1. Energie

Přímo do nákladů školní jídelny lze zahrnout faktury za plyn, protože jediným odběratelem plynu na budově čp. 964, kde je školní jídelna umístěna, je právě školní jídelna.

Klíčování nákladů na ostatní energie bylo stanoveno kvalifikovaným odhadem dle dlouhodobého vývoje spotřeby energie na budově čp. 964 takto:

- vodné a stočné – 1/3 celkových nákladů je k tíži ŠJ,
- teplo – 1/4 celkových nákladů jde k tíži ŠJ,
- elektřina – 1/3 celkových nákladů jde k tíži ŠJ.

Rozúčtování se provádí obvykle až na konci kalendářního roku.

2. Ostatní náklady

Na § 3141 se účtují přímo veškeré náklady související s provozem školní jídelny, např. čisticí prostředky a jiný spotřební materiál, opravy vybavení kuchyně, odpisy, služby (telefony, likvidace odpadů, aj.). Totéž platí o mzdových nákladech vč. odvodů. Tyto náklady jsou na účetních dokladech samostatně vyčísleny, takže je lze zaúčtovat přímo na § 3141.

Způsob účtování záloh na energie a jejich vyúčtování

Zálohy na elektrickou energii, teplo a plyn jsou placeny měsíčně s následným vyúčtováním. Vzhledem ke každoroční změně dodavatele plynu a elektřiny může dojít ke změně četnosti placení záloh nebo také k jejich zrušení. Tyto změny jsou řešeny v souladu se smlouvou o dodávce energie.

Pokud jsou zálohy na energie dodavatelem požadovány, účtují se na účet 314 – Poskytnuté provozní zálohy na energie dle faktury nebo splátkového kalendáře vystaveného dodavatelem energie. Na základě vyúčtování záloh je proúčtována skutečná spotřeba energie na příslušný nákladový účet.

Pokud se stane, že faktura za prosinec nedorazí do stanoveného termínu pro zpracování roční uzávěrky, je použita dohadná položka.

Náklady na vodné, stočné jsou účtovány na základě skutečné spotřeby čtvrtletně. Dodavatelem vyúčtované čtvrtletí se bohužel neshoduje se čtvrtletím kalendářním, takže k proúčtování nákladů za konec roku (zhruba listopad-prosinec) se používají vždy dohadné položky.

Způsob účtování přijatých záloh na stravné, včetně jejich vypořádání

Zálohy na stravné jsou placeny předem měsíčně (inkaso z účtu strávnicka) a jsou účtovány prostřednictvím analytického účtu 324.0800 (Zálohy – inkaso stravného). Mimořádné platby stravného v hotovosti jsou rovněž účtovány pomocí tohoto účtu. Vedoucí školní jídelny předkládá měsíčně účetní příslušnou sestavu o odebraných obědech, na základě které je do výnosů z účtu 324 převedena vypočtená částka. Částka za odhlášené nebo neoprávněně odebrané obědy se strávnickům zohlední při inkasní platbě na přespříští měsíc.

Způsob platby předem zamezuje vzniku pohledávky za stravné a jejího případného vymáhání.

Časové rozlišení nákladů a výnosů, dohadné položky

Náklady a výnosy jsou časově rozlišovány. U některých fakturovaných nákladů na období školního roku (např. kurzovné), kde nelze přesně stanovit, co patří do nákladů běžného roku a co je nákladem příštího období, je používán poměr 33 % na účty třídy 5 a 67 % na účet 381 – Náklady příštích období.

Pro stanovení časového rozlišení jsou základnou měsíce, nikoliv dny.

Dohadný účet pasivní se použije v případě uskutečněných dodávek energií, materiálu a služeb do 31. 12. běžného roku, které nebyly vyfakturovány do stanoveného lednového termínu následujícího roku. Tento termín se řídí harmonogramem zřizovatele pro odevzdání roční uzávěrky.

Dohadný účet aktivní se použije v souvislosti s očekávanou platbou, která souvisí s běžným rokem a není známa jejich výše – např. náhrady škody.

V průběhu roku k datu mezitimní účetní závěrky nejsou dohadné účty používány, pokud to zřizovatel nevyžaduje.

Dohadné účty se taktéž nevyužívají v souvislosti s náhradou za nevyčerpanou dovolenou.

Účtování spotřeby cenin

Zaměstnanci sekretariátu je dle aktuální potřeby (obvykle 1x za měsíc) poskytnuta záloha na poštovné. Zaměstnanec má sepsanou dohodu o hmotné odpovědnosti. Spotřeba cenin je proúčtována po vyčerpání poskytnuté zálohy. Doklady o uhrazeném poštovním jsou součástí pokladního dokladu, kterým se provádí zúčtování poskytnuté zálohy.

Účtování věcných darů

- Přijatý dar v kategorii materiálu nebo služby bude účtován:
  - 501, 511, 518/401 a
  - 401/649,
- darovaný DDHM nebo DDNM se zaúčtuje:
  - od organizace, která není vybranou účetní jednotkou na 028, 018/401; 558/088, 078 a 401/649,
  - od organizace, která je vybranou účetní jednotkou na 028, 018/401 a 401/088, 078.

Účtový rozvrh

Účtový rozvrh se zpracovává každoročně. Při jeho zpracování se vychází ze závazné analytiky a dalších potřeb školy. Během kalendářního roku je průběžně doplňován až do finální verze, která je přílohou ročních účetních sestav.

4.1.7 Právomoc v disponování s majetkem

Vymezení práv při hospodaření s majetkem Gymnázia a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace je uvedeno v aktuální zřizovací listině vydané Moravskoslezským krajem – radou kraje, která upravuje mimo jiné hlavně nakládání s nemovitým majetkem.

O pořízení majetku a jejich zařazení do užívání rozhoduje ředitel ve spolupráci s ekonomem. Podkladem o zaúčtování a zavedení majetku do evidence je účetní doklad – např. faktura, paragony, zápis o převzetí do užívání, apod.

O nakládání s majetkem neupotřebitelným a přebytečným rozhoduje ředitel nebo jeho zástupce. Poradním orgánem je řediteli hlavní inventarizační komise, správci sbírek, místností, apod. Likvidaci neupotřebitelného majetku zajišťuje ředitelem jmenovaná likvidační komise, která způsob likvidace uvede na vyřazovací protokol nebo podá samostatnou písemnou zprávu. Doklady o vyřazení majetku vyhotovuje pověřený pracovník a tyto jsou pokladem k vyřazení majetku z evidence a účetnictví.

4.2 Doplnková činnost Gymnázia a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace

Doplňkovou činnost škola provádí mimo svou hlavní činnost. Škola využívá k provádění doplňkové činnosti kapacity a zařízení, která má k dispozici pro zajišťování hlavní činnosti a schopností některých svých zaměstnanců. Přitom nesmí být omezeno či narušeno základní poslání školy, tzn., že doplňková činnost nesmí být prováděna na úkor hlavní činnosti.

4.2.1 Předmět doplňkové činnosti

Předmětem doplňkové činnosti školy je:

- pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí,
- provozování horolezecké stěny,
- pronájem nemovitého a movitého majetku a
- stravování cizích strávníků (závodní stravování).

4.2.2 Ekonomické zásady provádění doplňkové činnosti

Doplňkovou činnost vede škola účetně odděleně od činnosti hlavní. Za tímto účelem jsou zřízeny analytické účty pro doplňkovou činnost, především pro 5. a 6. účtovou třídu. Analyticky členěné jsou mimo jiné i účty 241 (241.0200 – BÚ, prostředky doplňkové činnosti) a 261 (261.0010 – Pokladna k doplňkové činnosti). Přitom se řídí závaznou účtovou osnovou, kterou vydává zřizovatel.

V ročním úhrnu nesmí být doplňková činnost ztrátová. Pokud je zjištěna ztráta v průběhu roku, musí se doplňková činnost do konce kalendářního roku vyrovnat. V případě, že nebude vyrovnána, oznámí škola tuto skutečnost zřizovateli a navrhne mu vhodné řešení.

Výnosy z doplňkové činnosti podléhají dani z příjmů právnických osob. Náklady doplňkové činnosti jsou výdaje k zajištění, dosažení a udržení příjmů podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Není zde možnost uplatnění účetních ani daňových odpisů vzhledem ke stávající legislativě. Škola má majetek pouze ve správě, nevlastní jej.

Prostředky z příjmů doplňkové činnosti může škola použít pouze ke krytí nezbytných nákladů doplňkové činnosti a dále k dokrytí potřeb hlavní činnosti a jejímu zkvalitnění prostřednictvím hospodářského výsledku a fondů.

Zisk z hospodářského výsledku doplňkové činnosti je po zdanění spojen s hospodářským výsledkem z hlavní činnosti. Ze zlepšeného hospodářského výsledku je tak uhrazena případná ztráta z hlavní činnosti či případně ztráta z minulých let.

Náklady na doplňkovou činnosti, na které byly dočasně použity finanční prostředky z rozpočtu určeného na hlavní činnost, se vrací z tržeb doplňkové činnosti zpět do rozpočtu školy.

4.2.3 Pracovní vztahy v doplňkové činnosti

Tuto činnost vykonávají zaměstnanci, vlastní i cizí, v rámci uzavřeného pracovněprávního vztahu.

V doplňkové činnosti vykonávají zaměstnanci jinou činnost, než v činnosti hlavní, na základě dohod o provedení práce nebo pracovní činnosti. Jsou to především správci sportovní haly či lektori vzdělávacích kurzů. Evidenci odpracovaných hodin na základě dohod o provedení práce vedou pracovníci vykonávající doplňkovou činnost odděleně od evidence pracovní doby hlavní činnosti a předkládají ji měsíčně jako podklad pro mzdovou účtárnu. Jejich správnost prověřuje v případě provozních zaměstnanců správce budov, v případě pedagogických zaměstnanců ředitel školy.

Další náklady na odměňování provozního personálu je zaplacení předčasové práce či příplatků za soboty a neděle. Jedná se především o zajištění úklidu a vstupu do budovy při pronájmu sportovního areálu.

4.2.4 Kalkulace ceny

a) Tvorba ceny při pořádání kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcích

Cena účtovaná odběrateli se skládá z kalkulovaných režijních nákladů a přiměřeného zisku.

Režijní náklady tvoří náklady na elektřinu, plyn, vodu, otop, drobný materiál, atd. a jsou vyčísleny na základě kalkulace, která je stanovena pro daný kurz, případně pro více kurzů se stejným zaměřením. Kalkulované náklady na energie vycházejí z aktuálních cen. Dále režijní náklady tvoří mzda lektora, která je vyplacena na základě sjednané dohody o provedení práce a výkazu odpracovaných hodin.

Může se stát, že některý druh vzdělávací akce skončí ztrátou. Je to zpravidla tam, kde škola má zájem minimalizovat ziskovost (především kurzy pro žáky školy) nebo je nízký

počet přihlášených osob. Případná zanedbatelná ztráta musí být ovšem vyrovnána ostatní doplňkovou činností.

b) Cena vstupného pro horolezeckou stěnu

Vstupné pro horolezeckou stěnu je jednorázové nebo formou permanentky pro více vstupů. Jeden vstup se rovná jedné hodině. Cena vstupného je odvozena dle cen srovnatelných zařízení v jiných lokalitách.

c) Cena pronájmů nebytových prostor

Cena nájemného nebytových prostor vychází z kalkulovaných režijních nákladů a smluvní cenou za tzv. čisté nájemné. Každoročně je na Městském úřadu Orlová ověřena cena obvyklá v místě a čase za 1m² nájemného. Smluvní cena školy za čisté nájemné se odvíjí od této ceny hlavně v případě dlouhodobě uzavřených smluv. Při jednorázových akcích je smluvní cena většinou vyšší, než činí režijní náklady a čisté nájemné.

Nejméně zisková je sportovní hala. Její případnou neziskovost kompenzují ostatní pronájmy.

Sportovní areál je téměř výhradně pronajímán k nepodnikatelským účelům. O nejvyšší vytíženost sportovní haly se starají sportovní oddíly Města Orlová.

d) Cena stravenky pro cizí strávníky

Škola provozuje minimální stravování pro cizí strávníky z důvodu nedostatečné kapacity školní jídelny.

Cena stravenky pro hlavní i doplňkovou činnost se skládá z ceny potravin a režijních nákladů (provozních a mzdových). Pro doplňkovou činnost může být navýšena o zisk. Jeho výši určuje vedení školy.

4.3 Analýza hospodaření Gymnázia a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace

Tato kapitola bude věnována analýze hospodaření Gymnázia a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace, která vznikla sloučením dvou příspěvkových organizací 1. 7. 2013. Analýza hospodaření v roce sloučení je velmi náročná a prakticky neporovnatelná s ostatními roky. Zaniklá organizace, tedy Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace, k 30. 6. 2013 uzavřela své hospodaření, kdežto nástupnická organizace Gymnázium a Střední odborná škola, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace, nic takového udělat nemusela. Nástupnická a přejmenovaná organizace Gymnázium a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace uzavřela své hospodaření k 31. 12. 2013. Do tohoto hospodaření se promítlo fungování gymnázia před sloučením, ale rovněž i hospodaření nově vzniklé organizace.

Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2013

Tab. 4.1 Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2013

Náklady		Výnosy	
druh nákladů	částka (v Kč)	druh výnosů	částka (v Kč)
Provozní náklady	5 381 770	Tržby za vlastní výkony	1 262 090
Opravy a udržování	105 140	Provozní výnosy	1 722 450
Mzdové náklady	24 462 679	Finanční výnosy	38 300
Zákonné SP a ZP	8 317 311	Dotace	44 156 490
Odpisy	2 973 230		
Neinvestiční projekty	2 916 470		
Použití fondů	1 666 520		
Nákup potravin	1 171 330		
Náklady související s výpůjčkou nebytových prostor	71 910		
Ostatní náklady	308 630		
Celkem	47 374 990	Celkem	47 179 330

Zdroj: vlastní zpracování a výroční zpráva o činnosti školy za rok 2013

Rok 2013 byl rokem ve znamení sloučení škol Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace. Tímto krokem přibyla do správy další budova (budova obchodní akademie). Vznikly mimořádné náklady ve formě zajištění propojení ICT, telefonních linek, internetu, pořízení nových informačních cedulí či výrobou nových razítek. Tyto a další výdaje byly z části pokryty dotací od zřizovatele ve výši 220 000 Kč. Zřizovatel také poskytl dotaci ve výši 350 000 Kč na nákup vybavení do školní jídelny.

Součástí nákladů, které jsou hrazeny z vlastních zdrojů, je nově nákup potravin. Sloučením s obchodní akademií získalo gymnázium vlastní školní jídelnu.

Hlavní podíl na výši příjmů z vlastní činnosti mají příjmy z čerpání fondů a nově – po sloučení škol – i příjmy ze stravného, které činily 1 166 390 Kč a v tabulce jsou začleněny do tržeb za vlastní výkony. Příjmy z kopírování se oproti loňskému roku snížily, důvodem byl pokles žáků, ale také menší servis žákům ze strany školy. Naopak příjmy z nájmu zaznamenaly vzestup. Bylo to způsobeno tím, že škola má od 1. 8. 2012 v trvalé výpůjčce nebytové prostory pro Pedagogicko-psychologickou poradnu. Tyto příjmy vzrostly právě proto, že výpůjčka trvala celý kalendářní rok, kdežto v roce 2012 pouze 5 měsíců.

Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2013

Tab. 4.2 Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2013

Text	Náklady (v Kč)	Výnosy (v Kč)	Zisk (v Kč)
Pořádání vzdělávacích kurzů	73 745,80	118 162,50	44 416,70
Pronájem sportovního areálu	748 845,80	884 488,00	135 642,20
Ostatní pronájmy	202 012,50	376 471,50	174 459,00
Cizí stravníci	58 032,03	58 860,00	827,97
Celkem	1 082 636,13	1 437 982,00	355 345,87

Zdroj: vlastní zpracování a výroční zpráva o činnosti školy za rok 2013

Největším přínosem jsou stále příjmy z pronájmů volných nebytových prostor.

Také pronájem sportovního areálu a nově i příjem z pronájmu tělocvičny na budově obchodní akademie je velmi podstatnou oblastí doplňkové činnosti.

Nově je také v doplňkové činnosti zahrnuto stravování cizích stravníků. Tato činnost bohužel nemůže být dále rozšířena, protože kapacita školní jídelny je plně vytižena žáky a zaměstnanci. Stálými cizími stravníky jsou zaměstnanci Základní umělecké školy J. R. Míši,

Orlová, příspěvková organizace a zaměstnanci Střední odborné školy NET OFFICE Orlová, spol. s r. o.

Celkový zisk z doplňkové činnosti byl ve výši 355 345,87 Kč. 40 000 Kč se na doplňkové činnosti podílela budova obchodní akademie, a to jen za 2. pololetí roku 2013. Bylo očekáváno, že v roce 2014 se zisk v doplňkové činnosti ještě navýší.

Výsledek hospodaření hlavní a doplňkové činnosti v roce 2013

Tab. 4.3 Výsledek hospodaření v roce 2013

Text	Náklady (v Kč)	Výnosy (v Kč)	VH (v Kč)
Hlavní činnost	47 374 990,00	47 179 330,00	- 195 660,00
Doplňková činnost	1 082 636,13	1 437 982,00	355 345,87
Celkem	48 457 626,13	48 617 312,00	159 685,87

Zdroj: vlastní zpracování a výroční zpráva o činnosti školy za rok 2013

Sestavování rozpočtu na tento rok bylo velmi problematické. Bylo jen stěží předvídatelné, jaký bude hospodářský výsledek po sloučení škol. Ovšem převzaté prostředky na provoz z bývalé obchodní akademie byly dostačující.

Zisk z doplňkové činnosti v plném rozsahu pokrývá ztrátu z hlavní činnosti. Za rok 2013 byla vypočtena daň ve výši 28 120 Kč. Celkový výsledek hospodaření byl po odečtení daně ve výši 131 565,87 Kč. Tuto částku zřizovatel nařídil převést do rezervního fondu.

Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2014

Tab. 4.4 Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2014

Náklady		Výnosy	
druh nákladů	částka (v Kč)	druh výnosů	částka (v Kč)
Spotřeba potravin	2 683 950	Tržby za vlastní výkony	2 799 540
Spotřeba materiálu	845 810	Provozní výnosy	1 976 500
Spotřeba energie	2 914 220	Finanční výnosy	203 240
Opravy a udržování	2 233 640	Dotace	53 591 165
Cestovné	239 640		
Mzdové náklady	28 020 360		
Zákonné SP a ZP	9 512 260		
Odpisy	3 737 310		
Ostatní provozní náklady	4 859 380		
Ostatní finanční náklady	3 535 130		
Celkem	58 581 700	Celkem	58 570 445

Zdroj: vlastní zpracování a výroční zpráva o činnosti školy za rok 2014

Nenastaly žádné mimořádné situace, které by navýšily celkové náklady. Přínosem byla úspora prostředků na odvodech zdravotního a sociálního pojištění z mezd, důvodem bylo vyplacení odstupného, ze kterého se tyto odvody nehradí.

Hlavní podíl na výši příjmů z vlastní činnosti měly především příjmy ze stravného, které jsou obsaženy v tržbách za vlastní výkony, a činily 2 713 900 Kč. Na provozních výnosech se částkou 1 952 150 Kč podílelo čerpání fondů.

Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2014

Tab. 4.5 Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2014

Text	Náklady (v Kč)	Výnosy (v Kč)	Zisk (v Kč)
Pořádání vzdělávacích kurzů	77 364,40	114 230,60	36 866,20
Pronájem sportovního areálu	751 648,30	766 311,80	14 663,50
Ostatní pronájmy	205 791,70	360 421,30	154 629,60
Cizí strážníci	145 080,10	149 429,59	4 349,49
Celkem	1 179 884,50	1 390 393,29	210 508,79

Zdroj: vlastní zpracování a výroční zpráva o činnosti školy za rok 2014

Oproti roku 2013 pokles zisk z doplňkové činnosti téměř o 145 000 Kč. Důvodem byl snižující se příjem z provozování horolezecké stěny a příjmy z pronájmů tělocvičen.

Výsledek hospodaření hlavní a doplňkové činnosti v roce 2014

Tab. 4.6 Výsledek hospodaření v roce 2014

Text	Náklady (v Kč)	Výnosy (v Kč)	VH (v Kč)
Hlavní činnost	58 581 700,00	58 570 445,00	- 11 255,00
Doplňková činnost	1 179 884,50	1 390 393,29	210 508,79
Celkem	59 761 584,50	59 960 838,29	199 253,79

Zdroj: vlastní zpracování a výroční zpráva o činnosti školy za rok 2014

Škola se již několik let snaží, aby VH v hlavní činnosti byl nulový nebo ztrátový. To se podařilo i v tomto roce. Ztráta z hlavní činnosti je plně kryta ziskem z doplňkové činnosti. Zisku bylo dosaženo především díky dlouhodobým pronájmům nebytových prostor pro podnikatelskou činnost místních firem.

Celková vypočtená daň činila v tomto roce 2 870,69 Kč. Celkový výsledek hospodaření po zdanění byl 196 383,10 Kč. Tento VH byl převeden do fondu odměn ve výši 30 000 Kč a do rezervního fondu ve výši 166 383,10 Kč.

Na zvýšení VH se paradoxně nepodílí vyšší zisk z doplňkové činnosti, nýbrž výrazně nižší ztráta v hlavní činnosti. Díky sloučení škola obdržela oproti minulému roku větší dotace, a to o 9 434 675 Kč. Dále se tento rok také naplno projeví příjmy ze stravného, díky získání školní jídelny umístěné v budově obchodní akademie.

Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2015

Tab. 4.7 Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2015

Náklady		Výnosy	
druh nákladů	částka (v Kč)	druh výnosů	částka (v Kč)
Spotřeba potravin	2 729 430	Tržby za vlastní výkony	2 859 860
Spotřeba materiálu	614 990	Provozní výnosy	1 666 790
Spotřeba energie	3 064 860	Finanční výnosy	4 710
Opravy a udržování	1 794 650	Dotace	48 143 794
Cestovné	272 810		
Mzdové náklady	26 430 710		
Zákonné SP a ZP	9 296 490		
Odpisy	3 534 860		
Ostatní provozní náklady	3 447 870		
Ostatní finanční náklady	1 379 940		
Celkem	52 566 610	Celkem	52 675 154

Zdroj: vlastní zpracování a výroční zpráva o činnosti školy za rok 2015

Největší vliv na příjmy v roce 2015 měly opět příjmy ze stravného, které činily 2 764 870 Kč a jsou obsaženy v tržbách za vlastní výkony. V provozních výnosech je částkou 1 293 960 Kč zastoupeno čerpání fondů. Na příjmech se také podílely hmotné dary obdržené od Ostravské univerzity a Nadačního fondu Gymnázia a SOŠ Orlová, které činily 291 560 Kč.

Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2015

Tab. 4.8 Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2015

Text	Náklady (v Kč)	Výnosy (v Kč)	Zisk (v Kč)
Pořádání vzdělávacích kurzů	78 612,60	106 280,40	27 667,80
Pronájem sportovního areálu	753 947,20	720 531,13	- 33 416,07
Ostatní pronájmy	206 984,80	391 699,10	184 714,30
Cizí strážníci	146 871,30	150 409,70	3 538,40
Celkem	1 186 415,90	1 368 920,33	182 504,43

Zdroj: vlastní zpracování a výroční zpráva o činnosti školy za rok 2015

Oproti roku 2014 poklesl zisk z doplňkové činnosti asi o 28 000 Kč. Vliv na toto snížení měla především ztráta v oblasti provozování tělovýchovných a sportovních zařízení. Jako celek je ovšem doplňková činnost výrazně zisková a tento stav je předpokládán i pro budoucí roky.

Výsledek hospodaření hlavní a doplňkové činnosti v roce 2015

Tab. 4.9 Výsledek hospodaření v roce 2015

Text	Náklady (v Kč)	Výnosy (v Kč)	VH (v Kč)
Hlavní činnost	52 566 610,00	52 675 154,00	108 544,00
Doplňková činnost	1 186 415,90	1 368 920,33	182 504,43
Celkem	53 753 025,90	54 044 074,33	291 048,43

Zdroj: vlastní zpracování a výroční zpráva o činnosti školy za rok 2015

Po velmi dlouhé době byl i v hlavní činnosti vykázán zisk. V tomto případě se ale jedná o fiktivní výši VH, která vznikla snížením fondu investic z důvodu jeho nekrytí v částce 215 626,49 Kč. Skutečný hospodářský výsledek v hlavní činnosti představuje ztrátu ve výši 107 082,49 Kč. Zisk byl dosažen v doplňkové činnosti.

Celkový VH byl rozdělen do fondu odměn ve výši 30 000 Kč, do rezervního fondu ve výši 44 535,42 Kč a zbytek peněz byl ponechán na účtu nerozděleného zisku ve výši 216 513,01 Kč.

Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2016

Tab. 4.10 Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2016

Náklady		Výnosy	
druh nákladů	částka (v Kč)	druh výnosů	částka (v Kč)
Spotřeba potravin	2 725 960	Tržby za vlastní výkony	2 859 600
Spotřeba materiálu	625 060	Provozní výnosy	470 900
Spotřeba energie	2 922 760	Finanční výnosy	3 320
Opravy a udržování	904 800	Dotace	44 065 087
Cestovné	177 010		
Mzdové náklady	24 644 530		
Zákonné SP a ZP	8 866 730		
Odpisy	3 569 230		
Ostatní provozní náklady	2 246 850		
Ostatní finanční náklady	1 181 630		
Celkem	47 704 560	Celkem	47 398 907

Zdroj: vlastní zpracování a výroční zpráva o činnosti školy za rok 2016

Největší podíl na příjmech stále tvoří příjmy ze stravného, které byly tento rok ve výši 2 757 080 Kč. Náklady ani výnosy se oproti minulému roku výrazně nezměnily. Nicméně musely být vynaloženy nadbytečné náklady z důvodu stěhování obchodní akademie do prostor gymnázia.

Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2016

Tab. 4.11 Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2016

Text	Náklady (v Kč)	Výnosy (v Kč)	Zisk (v Kč)
Pořádání vzdělávacích kurzů	79 326,20	117 388,70	38 062,50
Pronájem sportovního areálu	755 349,60	866 470,60	111 121,00
Ostatní pronájmy	208 687,40	385 670,60	176 984,20
Cizí strážníci	148 592,80	149 798,05	1 205,25
Celkem	1 191 956,00	1 519 328,95	327 372,95

Zdroj: vlastní zpracování a výroční zpráva o činnosti školy za rok 2016

Oproti minulému roku vzrostl zisk z doplňkové činnosti o téměř 145 000 Kč. Je to dáno především zvýšenými výnosy v oblasti provozování tělovýchovných a sportovních zařízení, které letos nejsou ve ztrátě. Největšího zisku se dosahuje v oblasti pronajímání nebytových prostor školy.

Výsledek hospodaření hlavní a doplňkové činnosti v roce 2016

Tab. 4.12 Výsledek hospodaření v roce 2016

Text	Náklady (v Kč)	Výnosy (v Kč)	VH (v Kč)
Hlavní činnost	47 704 560,00	47 398 907,00	- 305 653,00
Doplňková činnost	1 191 956,00	1 519 328,95	327 372,95
Celkem	48 896 516,00	48 918 235,95	21 719,95

Zdroj: vlastní zpracování a výroční zpráva o činnosti školy za rok 2016

V hlavní činnosti vznikla větší ztráta především proto, že v tomto roce škole nikdo neposkytl hmotné dary, které jsou součástí provozních výnosů a v minulém roce činily 291 560 Kč, nicméně letos jsou nulové.

VH z doplňkové činnosti i tento rok pokryl v plné výši ztrátu z hlavní činnosti. Byla zaplacená daň ve výši 21 719,95 Kč, tudíž celkový hospodářský výsledek byl v tomto roce nulový.

Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2017

Tab. 4.13 Náklady a výnosy z hlavní činnosti v roce 2017

Náklady		Výnosy	
druh nákladů	částka (v Kč)	druh výnosů	částka (v Kč)
Spotřeba potravin	2 591 380	Tržby za vlastní výkony	2 724 660
Spotřeba materiálu	490 860	Provozní výnosy	203 830
Spotřeba energie	2 799 580	Finanční výnosy	36 740
Opravy a udržování	740 670	Dotace	44 462 583
Cestovné	193 310		
Mzdové náklady	24 959 590		
Zákonné SP a ZP	9 030 880		
Odpisy	3 656 680		
Ostatní provozní náklady	1 173 270		
Ostatní finanční náklady	1 957 420		
Celkem	47 593 640	Celkem	47 427 813

Zdroj: vlastní zpracování a výroční zpráva o činnosti školy za rok 2017

Oproti minulému roku se podařilo snížit náklady na spotřebu materiálu asi o 134 000 Kč. Příznivějšími cenami u plynu a elektřiny se podařilo ušetřit asi 123 000 Kč. Díky tomu, že od září 2016 probíhá výuka žáků pouze na budově A (budova gymnázia), poklesla spotřeba tepla, vodného, stočného a elektřiny.

Příjmy ze stravného opět tvořily klíčový příjem z hlavní činnosti. V tomto roce nově vznikly kurzové zisky související s přidělenými prostředky v eurech na projekt Erasmus.

Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2017

Tab. 4.14 Náklady a výnosy z doplňkové činnosti v roce 2017

Text	Náklady (v Kč)	Výnosy (v Kč)	Zisk (v Kč)
Pořádání vzdělávacích kurzů	80 671,40	121 313,00	40 641,60
Pronájem sportovního areálu	756 248,90	887 065,70	130 816,80
Ostatní pronájmy	210 136,10	388 522,00	178 385,90
Cizí stravníci	149 621,30	152 262,84	2 641,54
Celkem	1 196 677,70	1 549 163,54	352 485,84

Zdroj: vlastní zpracování a výroční zpráva o činnosti školy za rok 2017

Oproti minulému roku vzrostl zisk z doplňkové činnosti asi o 25 000 Kč. Lehce se navýšil příjem z oblasti provozování tělovýchovných a sportovních zařízení. V druhé polovině roku byl o 20 % zvýšen plat u nepedagogických pracovníků, proto není jasné, jak bude vypadat zisk z tohoto druhu doplňkové činnosti v příštím roce. Zisk z pronájmu nebytových prostor je na tradiční úrovni.

Výsledek hospodaření hlavní a doplňkové činnosti v roce 2017

Tab. 4.15 Výsledek hospodaření v roce 2017

Text	Náklady (v Kč)	Výnosy (v Kč)	VH (v Kč)
Hlavní činnost	47 593 640,00	47 427 813,00	- 165 827,00
Doplňková činnost	1 196 677,70	1 549 163,54	352 485,84
Celkem	48 790 317,70	48 976 976,54	186 658,84

Zdroj: vlastní zpracování a výroční zpráva o činnosti školy za rok 2017

V hlavní činnosti byla již tradičně vykázána ztráta, která byla v plné výši pokryta ziskem z doplňkové činnosti. Škola odvedla daň ve výši 26 853 Kč, čistý VH za tento rok činil 159 805,84 Kč. I přesto se VH za rok 2017 zvýšil o asi 160 000 Kč. Zisk v doplňkové činnosti byl trochu vyšší, než škola plánovala.

Vývoj počtu studentů

Tab. 4.16 Studenti Gymnázia a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace

Text/Rok		2013	2014	2015	2016	2017
Gymnázium – čtyřleté a osmileté	Hoši	130	121	125	131	129
	Dívky	238	232	226	207	202
	Celkem	368	353	351	338	331
Obory obchodní akademie	Hoši	108	110	95	91	106
	Dívky	183	143	132	94	83
	Celkem	291	263	227	185	189
Veřejnosprávní činnost	Hoši	12	11	9	7	9
	Dívky	147	132	109	100	107
	Celkem	159	143	118	107	116
Podnikání a veřejnosprávní činnost (dálkové studium)	Hoši	10	9	3	0	0
	Dívky	54	29	19	5	0
	Celkem	64	38	22	5	0
Celkem		882	797	718	635	636

Zdroj: vlastní zpracování

Obory obchodní akademie v sobě zahrnují následující obory: informační technologie, obchodní akademie a ekonomické lyceum, které je dobíhající oborem, již se do něj nepřijímají studenti a k 30. 6. 2016 končí jeho existence na této škole.

Také dálkové studium oboru Podnikání a veřejnosprávní činnost postupně ukončovalo svou činnost a k 30. 6. 2017 bylo zrušeno.

Z Tab. 4.16 je patrné, že úbytek studentů nadále pokračuje. Je to způsobeno především demografickou situací v Orlové a v nejbližších spádových obcích. Dle odhadů se předpokládal postupný úbytek studentů do školního roku 2015/2016, ten ale trval až do školního roku 2016/2017. Na oboru gymnázia i v následujícím školním roce 2017/2018 byl úbytek studentů, ale v porovnání s předchozím rokem je to rozdíl pouze 7 studentů. Naopak obory obchodní akademie a veřejnosprávní činnosti zaznamenaly ve školním roce 2017/2018 mírný nárůst studentů.

Vývoj počtu pedagogů

Tab. 4.17 Pedagogové Gymnázia a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace

Rok	Počet pedagogů	Průměrný počet žáků na jednoho pedagoga
2013	75	11,76
2014	62	12,85
2015	61	11,77
2016	55	11,55
2017	54	11,78

Zdroj: vlastní zpracování

Z Tab. 4.17 je patrné, že počet pedagogických pracovníků od roku 2013 stále klesá. Důvodem k propouštění a snižování pracovních úvazků je především to, že se postupně ruší dobíhající obor obchodní akademie, Ekonomické lyceum, a také dálkové studium oboru Podnikání a veřejnosprávní činnost. V posledních dvou letech se však situace ustálila, všechny změny, v podobě rušení oborů, již byly provedeny a v budoucnosti se nepředpokládá výrazná změna počtu pedagogů.

Zhodnocení hospodaření

Rok 2013 byl ve znamení sloučení škol. Bylo velmi obtížné předpokládat výsledek hospodaření za rok 2013, ovšem prostředky na provoz z bývalé obchodní akademie byly dostačující a v roce 2013 byla škola v kladném VH, především díky své doplňkové činnosti.

V roce 2014 poklesl zisk hlavně v doplňkové činnosti, bylo to zapříčiněno především nižším příjmem z provozování horolezecké stěny. Bohužel je zájem ze strany veřejnosti velmi kolísavý i při zachování stejných cen. Pokles ale také souvisí s provozováním některých sportů ve sportovní hale. Problém je, že nelze současně pronajímat halu a zachovat přístup na horolezeckou stěnu.

Tento pokles bohužel pokračoval i v roce 2015. Příjem z pronájmů nebytových prostor se ale oproti roku 2014 zvýšil a tím lehce vyrovnal ztrátu z pronájmu sportovního areálu.

V roce 2016 viditelně vzrostl zájem o sportovní činnost a tak se i tato položka dostala do kladného VH. Společně s příjmy z pronájmů nebytových prostor tvořily hlavní podíl na zisku z doplňkové činnosti. Na výrazné ztrátě z hlavní činnosti se podílely především náklady, které souvisely se stěhováním obchodní akademie do prostoru gymnázia.

Sportovní areál si udržel svou oblíbenost a návštěvnost i v roce 2017. Oproti minulému roku se i lehce zvýšil zisk z této činnosti. Hlavními tvůrci zisku z doplňkové činnosti jsou stále pronájmy sportovního areálu a nebytových prostor.

Ve všech sledovaných letech zisk z doplňkové činnosti pokryl ztrátu z hlavní činnosti.

Tab. 4. 18 Vývoj nákladů, výnosů a VH hlavní a vedlejší činnosti v letech 2011-2017 (mimo rok sloučení)

Název			Rok					
			2011	2012	2014	2015	2016	2017
			Částka (v mil. Kč)					
Obchodní akademie	Hlavní činnost	Náklady	24,684	24,369				
		Výnosy	24,705	24,330				
	Vedlejší činnost	Náklady	1,602	0,906				
		Výnosy	1,626	0,998				
	Výsledek hospodaření		0,045	0,053				
Gymnázium a SOŠ	Hlavní činnost	Náklady	40,384	34,154				
		Výnosy	40,315	33,866				
	Vedlejší činnost	Náklady	1,040	0,927				
		Výnosy	1,176	1,228				
	Výsledek hospodaření		0,067	0,013				
GOA	Hlavní činnost	Náklady			58,582	52,567	47,705	47,594
		Výnosy			58,570	52,675	47,399	47,428
	Vedlejší činnost	Náklady			1,180	1,186	1,192	1,197
		Výnosy			1,390	1,369	1,519	1,549
	Výsledek hospodaření				0,199	0,291	0,022	0,187

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 4.18 nám ukazuje, jak se v průběhu sledovaných let vyvíjely náklady a výnosy v hlavní i doplňkové činnosti. Rok 2013 zde není uveden, protože je prakticky neporovnatelný s ostatními roky, vzhledem k tomu, že prvních 6 měsíců fungovaly školy odděleně a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace své hospodaření k 30. 6. 2013 ukončila, kdežto nástupnická organizace Gymnázium a Střední odborná škola, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace tento krok učinit nemusela. Nástupnická a přejmenovaná organizace

Gymnázium a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace své účty uzavřela k 31. 12. 2013 a je v nich obsaženo jak samostatné hospodaření Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace v prvních šesti měsících, tak i následných 6 měsíců hospodaření nově vzniklé organizace.

U Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace se náklady a výnosy z hlavní činnosti ve sledovaném období příliš nezměnily. U doplňkové činnosti se ale náklady a výnosy snížily o asi 500 000 Kč, bylo to způsobeno především menším zájmem o rekvalifikační kurzy, hlavně z důvodu blížícího se sloučení s Gymnáziem a Střední odbornou školou, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace.

U Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace naopak výrazně poklesly náklady a výnosy v hlavní činnosti. Bylo to způsobeno především úbytkem žáků a propuštěním 8 pedagogů, tím poklesla suma dotací od ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Náklady a výnosy u doplňkové činnosti zůstaly po oba sledované roky v přibližně stejné výši.

U Gymnázia a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace si můžeme všimnout, že náklady i výnosy postupně klesaly. Bylo to způsobeno především stále se snižujícím počtem studentů a s tím souvisejícím propouštěním pedagogů pro nadbytečnost. Tím se snižovaly dotace od ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. V roce 2016 se také výuka z prostor obchodní akademie kompletně přestěhovala do budovy gymnázia a tímto se ušetřily náklady na správu této budovy, která tímto krokem přešla do správy zřizovatele, s výjimkou jídelny, kuchyně a tělocvičny.

5 Závěr

Cílem práce bylo analyzovat hospodaření dvou příspěvkových organizací před sloučením, a to Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace. Dále zmapovat postup, jakým byla zanikající organizace Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace sloučena s nástupnickou organizací Gymnázia a Střední odbornou školou, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace. A samozřejmě také analyzovat hospodaření nově vzniklé a přejmenované organizace Gymnázia a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace. A dále se podívat, jak se změnil počet studentů a pedagogů na těchto školách.

Obě školy se potýkaly s klesajícím zájmem studentů o studium, které ale bylo způsobeno především demografickou situací v Orlové a v neblížších spádových obcích. S většími problémy se potýkaly především obory gymnázia. Až na tyto obory se pokles zastavil právě v roce 2016. Vlivem klesajícího zájmu studentů se také na gymnáziu postupně přestávalo otevírat více tříd v jednom ročníku a rok před sloučením měl každý studijní obor jen jednu třídu. To mělo dopad také na pedagogické pracovníky, kteří tímto vlivem přišli o práci. Po sloučení škol v roce 2013 se i nadále rušily studijní programy a pedagogové byli dále propouštěni. V letech 2016 a 2017 se tento stav již ustálil a nepředpokládá se výrazné zhoršení stavu.

Obě školy před sloučením často vykazovaly ztrátu, nebo jen menší zisk, z hlavní činnosti. Tuto ztrátu vždy plně pokryl zisk z doplňkové činnosti. K 1. 7. 2013 byl veškerý majetek, včetně pohledávek a závazků, převeden na nástupnickou organizaci Gymnázium a Střední odborná škola, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace. Pro smysluplnější vypovídající hodnotu byla škola k 1. 9. 2013 přejmenována na Gymnázium a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace a vytvořila zkratku GOA Orlová, pod kterou je známá široké veřejnosti. I po sloučení škola stále vykazovala ztrátu z hlavní činnosti, kterou i nadále pokrýval zisk z doplňkové činnosti. Po prvních několika rozpačitých letech po sloučení se pomalu, ale jistě, začal zvyšovat i zisk z doplňkové činnosti.

Oficiálním důvodem pro sloučení těchto dvou škol byl především trvalý úbytek žáků a také ušetření provozních nákladů. Záměr zřizovatele byl úspěšný. Na dotacích, které poskytuje státní rozpočet a zřizovatel této školy, se ušetřilo několik milionů korun. Dále také přemístění studentů a pedagogů z budovy obchodní akademie do budovy gymnázia mělo své opodstatnění. V budově gymnázia bylo nevyužité místo pro žáky i pedagogy a náklady na budovu obchodní akademie se tímto značně zredukovaly. Stále tam samozřejmě funguje

tělocvična, kuchyň a jídelna, která na budově gymnázia chybí, ale ostatní prostory v této budově nemusí být vytápěny a není potřeba ani tolik elektrické energie.

Budova obchodní akademie zůstala od roku 2016, kdy se studenti i pedagogové přestěhovali do vedlejší budovy gymnázia, nevyužívaná. Prostory bývalé obchodní akademie byly zrekonstruovány a Moravskoslezský kraj již dříve rozhodnul, že v roce 2018 do těchto prostor přesune orlovskou pobočku Muzea Těšínska. Staré a podstatně menší prostory tohoto muzea, které bylo umístěno v Domě dětí a mládeže v Orlové, byly umístěny v patře a také z toho důvodu mnoho lidí návštěvu muzea vynechalo. Kraj také nezastírá, že dalším důvodem byl samozřejmě i důvod ekonomický, protože organizace spadající pod Moravskoslezský kraj mezi sebou neúčtují nájemné. Kraj má dále v plánu do budovy bývalé obchodní akademie přesunout i Základní uměleckou školu J. R. Míši, Orlová, příspěvková organizace. Stávající budova této školy je stará a na počet žáků příliš velká. Proti stěhování se ovšem staví část orlovské veřejnosti. Vedení ZUŠ nicméně stěhování připouští, ovšem pouze v případě, že bude vyhotoven vyhovující projekt. O tomto projektu s Moravskoslezským krajem vedení ZUŠ stále jedná.

Jak to bude s budovou obchodní akademie, stále není rozhodnuto. Pozitivním krokem samozřejmě je, že se do ní přestěhovalo Muzeum Těšínska a budova tudíž nezůstane zcela nevyužitá.

Sloučení škol bylo každopádně přínosem, ať už z pohledu klesajícího počtu studentů, či ušetření peněz na dotacích. Propuštění několika desítek pedagogů samozřejmě není nejpozitivnější zpráva, ale vzhledem k redukci tříd to byl nezbytný krok. Nezbyvá než doufat, že si Gymnázium a Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace, i v následujících letech povede dobře a žákům bude stále nabízet kvalitní vzdělání pro jejich pracovní i osobní život.

Seznam použité literatury

Odborné publikace

- [1] BŘEZINOVÁ, Hana. *Účetní předpisy pro vybrané účetní jednotky: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví – vyhláška č. 410/2009 Sb., - české účetní standardy č. 701 až 710*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 350 s. ISBN 978-80-7552-581-9.
- [2] JREISAT, Jamil. *Globalism and Comparative Public Administration*. Boca Raton: CRC Press, 2012. 237 p. ISBN 978-1-4398-5458-7.
- [3] MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. Praha: Grada Publishing, 2012. 640 s. ISBN 978-80-247-3637-2.
- [4] MORÁVEK, Zdeněk a Danuše PROKŮPKOVÁ. *Příspěvkové organizace 2018-2019*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 320 s. ISBN 978-80-7598-086-1.

Internetové zdroje

- [5] GOA-ORLOVÁ. Gymnázium a Obchodní akademie Orlová [online]. GOA-ORLOVÁ [22. 2. 2019]. Dostupné z: <http://www.goa-orlova.cz/>
- [6] WIKIPEDIA. *Gymnázium a Obchodní akademie Orlová-Lutyně* [online]. WIKIPEDIA [22. 2. 2019]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Gymn%C3%A1zium_a_obchodn%C3%AD_akademie_Orlov%C3%A1-Lutyn%C4%9B
- [7] ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 563/1991 Sb.* [online]. ZÁKONY PRO LIDI [22. 2. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>
- [8] ZÁKONY PRO LIDI. *Vyhláška č. 410/2009 Sb.* [online]. ZÁKONY PRO LIDI [22. 2. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-410>
- [9] ZÁKONY PRO LIDI. *Vyhláška č. 270/2010 Sb.* [online]. ZÁKONY PRO LIDI [22. 2. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2010-270>
- [10] ZÁKONY PRO LIDI. *Vyhláška č. 220/2013 Sb.* [online]. ZÁKONY PRO LIDI [22. 2. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-220>
- [11] ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 250/200 Sb.* [online]. ZÁKONY PRO LIDI [22. 2. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

Seznam zkratk

BÚO	Běžné účetní období
CSÚIS	Centrální systém účetních informací státu
ČÚS	České účetní standardy
DDHM	Drobný dlouhodobý hmotný majetek
DDM	Drobný dlouhodobý majetek
DDNM	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DM	Dlouhodobý majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
DPH	Daň z přidané hodnoty
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
GOA	Gymnázium a Obchodní akademie
IPSAS	International Public Sector of Accounting Standards
MSK	Moravskoslezský kraj
OA	Obchodní akademie
SOŠ	Střední odborná škola
SZ	Sociální zajištění
ŠJ	Školní jídelna
VH	Výsledek hospodaření
ZoÚ	Zákon o účetnictví
ZP	Zdravotní pojištění
ZUŠ	Základní umělecká škola

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26. dubna 2019

Petr Minařík

Bc. Petr Minařík

Seznam příloh

- Příloha č. 1** *Účtová osnova výsledkových účtů GOA Orlová, hlavní činnost*
- Příloha č. 2** *Aktiva Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace k 30. 6. 2013*
- Příloha č. 3** *Pasiva Obchodní akademie, Orlová, příspěvková organizace k 30. 6. 2013*
- Příloha č. 4** *Aktiva Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace k 30. 6. 2013*
- Příloha č. 5** *Pasiva Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace k 30. 6. 2013*
- Příloha č. 6** *Aktiva Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace k 1. 7. 2013*
- Příloha č. 7** *Pasiva Gymnázia a Střední odborné školy, Orlová-Lutyně, příspěvková organizace k 1. 7. 2013*
- Příloha č. 8** *Protokol o převodu práv, povinností a závazků*